

Татарстан Республикасы

Чистай муниципаль районы
Татар Ялтаны авыл җирлеге Советы
КАРАРЫ

2020 елның 30 марты

78/1

Татарстан Республикасы
Чистай муниципаль районының
«Татар Ялтаны авыл җирлеге» муниципаль
берәмлеге бюджет процессы турындагы
нигезләмәне раслау хакында

Чистай шәһәр прокурорының 2020 елның 03 мартындагы 02-08-03-2020 номерлы федераль законнарны бозуларны бетерү турындагы күрсәтмәсен карап, 2019 елның 26 июлендә кабул ителгән «Россия Федерациясе Бюджет кодексына дәүләт (муниципаль) финанс контролен, эчке финанс контролен һәм эчке финанс аудитын камилләштерү өлешендә үзгәрешләр кертү турында»гы 199 номерлы Федераль закон нигезендә Татар Ялтаны авыл җирлеге Советы

КАРАР БИРӘ:

1.Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Татар Ялтаныавыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турындагы нигезләмәне кушымта нигезендә расларга.

2.Үз көчен югалткан дип танырга:

- «Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының Татар Ялтаны авыл җирлеге Советының 2014 елның 19 июнендәге «Татар Ялтаныавыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турындагы нигезләмәне раслау хакында» 7/1 номерлы карарын;

- «Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының 2015 елның 12 августындагы «Татар Ялтаны авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турындагы нигезләмәне раслау хакында» 2014 елның 19 июнендәге 7/1 номерлы Татар Ялтаны авыл җирлеге Советы карарына үзгәрешләр кертү турында» 16/1 номерлы карарын;

- «Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының 2016 елның 15 апрелендәге «Татар Ялтаны авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турында нигезләмәне раслау хакында» 2014 елның 19 июнендәге 7/1 номерлы Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының Татар Ялтаны авыл җирлеге Советы карарына үзгәрешләр кертү турында» 13/1 номерлы Татар Ялтаны авыл җирлеге Советы карарын;

- «Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының 2017 елның 28 июнендәге «Татар Ялтаны авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә бюджет процессы турында нигезләмәне раслау хакында» 2014 елның 19 июнендәге 7/1 номерлы Татар Ялтаны авыл җирлеге Советы карарына үзгәрешләр кертү турында» 33/2 номерлы карарын.

3.«Россия Федерациясе Бюджет кодексының аерым нигезләмәләренең гамәлдә булуын туктатып тору һәм 2020 елда Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары үтәлеше үзенчәлекләрен билгеләү турында»2009 елның 12 ноябрендәге 367-ФЗ номерлы Федераль законның 3 статьясындагы 1, 1.1 пунктларында күрсәтелгән акчаларга кагылмый дип билгеләргә.

4.Өлеге карарны билгеләнгән тәртиптә игълан итәргә һәм Чистай муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга (www.chistopol.tatarstan.ru).

5. Әлеге карарның үтөлешен контрольдә тотуны Татар Ялтаны авыл жирлеге Советының бюджет буенча даими комиссиясенә йөкләргә.

Татар Ялтаны авыл жирлеге
житәкчесе

Р.Р. Гарифуллин

Татар Ялтаны авыл жирлеге Советының

2020 елның 30 мартындагы
78/1 номерлы карарына
1 нче кушымта

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЧИСТАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ «ТАТАР ЯЛТАНЫ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ»
МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕНДӘ БЮДЖЕТ ПРОЦЕССЫ
ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘ

1 бүлек. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1 статья. Бюджет процессының хокукий нигезе

1. Әлеге Нигезләмә Россия Федерациясенәң бюджет законнары, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»гы Федераль законы, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Татар Ялтаны авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы (алга таба-Федераль законы) нигезендә эшләнде, шулай ук Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Татар Ялтаны авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенәң башка муниципаль хокукий актлары белән Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Татар Ялтаны авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге бюджеты проектың төзү һәм карау, Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Татар Ялтаны авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге бюджетын раслау һәм үтәү, аның үтөлешен контрольдә тоту, бюджет исәбен алу, төзү нигезләрен һәм тәртибен билгели., бюджет хисаплылыгын карау һәм раслау.

2. Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган төшенчәләр һәм терминнар Россия Федерациясе Бюджет кодексы билгеләгән мәгънәләрендә кулланыла.

2 статья. Жирлек бюджетының хокукий рәвеше

1. Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Татар Ялтаны авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге бюджеты (алга таба - жирлек бюджеты, жирлек) һәм аның үтөлеше турында хисап Татар Ялтаны авыл жирлеге Советының карары рәвешендә эшләнә һәм раслана.

2. Жирлек бюджеты чираттагы финанс елына һәм план чорына төзелә һәм өч елга раслана.

3. Жирлек бюджеты проектың төзү Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Татар Ялтаны авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм аның таләпләрен үтәү белән кабул ителә торган жирлек Советы карарлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

4. Жирлек Советының жирлек бюджеты турындагы карары чираттагы финанс елының 1 гыйнварыннан үз көченә керә һәм, жирлек бюджеты турындагы карарда башкасы каралмаган булса, финанс елының 31 декабре буенча гамәлдә була.

5. Жирлек бюджеты турындагы карар билгеләнгән тәртиптә имза салынганнан соң 10 көннән дә соңга калмыйча рәсми рәвештә бастырып чыгарылырга тиеш.

3 статья. Бюджет классификациясе

1. Жирлек бюджетын тәзү һәм үтәү, бюджет хисаплылыгын тәзү Россия Федерациясендә билгеләнгән бюджет классификациясе нигезендә гамәлгә ашырыла

2. Жирлекнең бюджет вәкаләтләренә Россия Федерациясе бюджет классификациясенәң бюджетка караган жирлек өлкәсендә билгеләү, детальләштерү һәм куллану тәртибен ачыклау керә.

3. Татар Ялтаны авыл жирлегенәң Башкарма комитеты төп администраторлары жирле үзидарә органнары һәм (яисә) алар карамагындагы казна учреждениеләре булган керем төрләре буенча подвидлар кодлары исемлеген раслый.

4. Татар Ялтаны авыл жирлегенәң Башкарма комитеты жирлек бюджетының максатчан маддәләре исемлеге һәм кодлары билгеләнә.

4 статья. Бюджет процессының принциплары һәм этаплары

1. Жирлек Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән Россия Федерациясе бюджет системасы принципларына нигезләнә.

2. Бюджет процессы түбәндәге этапларны үз эченә ала:

- 1) жирлек бюджеты проектын тәзү;
- 2) жирлек бюджетын карау һәм раслау;
- 3) жирлек бюджетын үтәү;
- 4) жирлек бюджетының үтәлешен тикшереп тору;
- 5) бюджет исәбен гамәлгә ашыру;
- 6) бюджет хисаплылыгын тәзү, тышкы тикшерү, карау һәм раслау.

5 статья. Бюджет процессында катнашучылар һәм аларның бюджет вәкаләтләре

1. Бюджет процессында түбәндәгеләр катнаша:

1) Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының «Татар Ялтаныавыл жирлеге» муниципаль берәмлеге башлыгы (алга таба - жирлек башлыгы);

2) Татар Ялтаны авыл жирлеге Советы (алга таба текст буенча - жирлек Советы);

3) Татар Ялтаныавыл жирлеге Башкарма комитеты (алга таба текст буенча - жирлек Башкарма комитеты);

4) Контроль-ревизия комиссиясе;

5) баш урнаштыручылар, бюджет акчаларын бүлүчеләр;

6) төп администраторлар, бюджет керемнәре администраторлары;

7) төп администраторлар, бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының;

8) бюджет акчаларын алучылар.

2. Жирлек Советы:

1) жирлек бюджетын һәм аның үтәлеше турындагы хисапны карый һәм раслый;

2) җирлек бюджеты чыгымнарының муниципаль минималь социаль стандартларын һәм башка нормативларын раслый;

3) җирле салымнар һәм җыемнар кертә, алар буенча ставкалар күләмнәрен билгели һәм аларны түләү буенча законнар тарафыннан бирелгән хокуклар чикләрендә ташламалар бирә;

4) заемнарның максатлары, рәвешләре, суммалары турында карарлар кабул итә;

5) җирлек бюджетын үтәүнең аерым мәсьәләләрен карау барышында тикшереп тора;

6) җирлек бюджетының үтәлешен тикшереп торуну гамәлгә ашыручы органнарның хокукый статусын төзи һәм билгели;

7) депутатларның, җирле үзидарәнең сайланулы органнары әгъзаларының, җирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи затларының үз вәкаләтләрен даими нигездә башкаручы, муниципаль һәм башка хезмәткәрләрнең хезмәте өчен түләү күләмнәрен һәм шартларын билгели;

8) бюджетара трансфертларны бүлү методикасын һәм (яисә) бирү тәртибен эшли һәм раслый;

9) Россия Федерациясе Бюджет кодексы, 2003 елның 6 октябрәндәге «Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»гы 131 номерлы Федераль законы, 2011 елның 7 февралендәге «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләрнең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында»гы бномерлы Федераль законы, Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актлары, җирлек Уставы, әлеге Нигезләмә нигезендә башка вәкаләтләргә гамәлгә ашыра.

3. Җирлекнең Башкарма комитеты:

1) җирлек бюджеты проектын төзүне, җирлек бюджетының үтәлешен, шул исәптән җирлек бюджеты керемнәрен җыюны тәэмин итә;

2) җирлек Советы раславына җирлек бюджеты турындагы карар проектын һәм аның үтәлеше турындагы хисапны тәкъдим итә;

3) җирлек бюджетының үтәлешен оештыра;

4) җирлек бюджеты проектын төзү өчен кирәкле материалларны һәм җирлек бюджеты үтәлеше турындагы хисапны баш бүлүчеләрдән, алар белән эш итүчеләрдән һәм алучылардан ала;

5) җирлек Башкарма комитетының финанс ресурслары белән эш итә;

6) Россия Федерациясе Бюджет законнары, җирлек Советы карарлары нигезендә җирлек бюджеты үтәлеше өчен җаваплы;

7) җирлекнең социаль-иқтисади үсеш планнарын һәм программаларын раслау, аларның үтәлеше турындагы отчетларны раслау турында җирлек Советына билгеләнгән тәртиптә кертә;

8) җирлек бюджетына муниципаль бурыч алулар җәлеп итү турында шартнамәләр, шулай ук җирлек бюджеты акчаларын кире кайтару нигезендә бирү турында шартнамәләр төзи;

9) җирлекнең чыгым йөкләмәләре реестрын алып бару тәртибен билгели;

10) шәһәр бюджеты акчаларын алучыларның, бюджет кредитларын, муниципаль гарантияләргә алучыларның финанс хәлен тикшерә;

11) җирлекнең муниципаль бурыч кенәгәсен алып баруну гамәлгә ашыра;

12) җирлек бюджеты үтәлешен алдан, ағымдагы һәм алга таба тикшереп торуну гамәлгә ашыра;

13) җирлек бюджеты чаралары белән операцияләр башкара;

14) җирлек бюджеты үтәлеше турында хисап төзи;

15) жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчеләрдән, бүлүчеләрдән, алуучылардан әлеге акчаларны алу, күчерү, күчерү һәм куллану белән бәйлә башка белешмәләрдән файдалану турында билгеләнгән формалар буенча һисап бирүләрен таләп итү хокукына ия;

16) кредит оешмаларынан жирлек бюджеты акчалары белән операцияләп турында белешмәләп ала;

17) бюджет канунчылыгының ачыкланган хокук бозуларын бетерү таләбе белән бюджет процессының баш бүлүчеләргә, боеручыларга һәм жирлек бюджеты акчаларын алуучыларга тиешле дәрәжәдә үтәлмәве турында кисәтүләп чыгара һәм аларны бетерүне тикшереп тора;

18) билгеләнгән тәртиптә, шул исәптән финанс контроле органнары күрсәтмәләре буенча, баш бүлүчеләренә, жирлек бюджеты акчаларын алуучыларның максатчан билгеләнеше буенча файдаланылмаган бюджет акчалары күләмендә шәхси счетларынан акчаларны күчерә;

19) бюджет законнары нигезендә шәһәр бюджетын алуучыларның барлык счетларынан бюджет кредитлары рәвешендә бирелгән акчаларны, алар буенча кире кайтару срогы тәмамланган акчаларны, шулай ук бюджет кредитларынан файдаланган өчен түләнергә тиешле процентларны төшереп калдыра;

20) жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчеләргә, бүлүчеләргә һәм алуучыларга җаваплылык чараларын куллана,

21) жирлек бюджеты акчаларын алуучыларның, баш урнаштыручыларның һәм аларның җыелма реестрын алып бара;

22) бюджет йөкләмәләре лимитын төп бүлүчеләр, бүлүчеләр һәм турыдан-туры алуучылар өчен билгели һәм раслый;

23) бюджет ассигнованиеләрен һәм (яисә) бюджет йөкләмәләре лимитларын бюджет акчаларының баш бүлүчеләренә җиткерү тәртибен билгели;

24) Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы, Федераль салым хезмәте, Татарстан Республикасы буенча Федераль казначылык идарәсе белән бюджет мәсьәләләре буенча үзара мөнәсәбәтләренә гәмәлгә ашыра;

25) бюджет кредитын кире кайтару буенча юридик затның һәм муниципаль берәмлекнең йөкләмәләрен үтәүне тәэмин итү ысулы буларак бирелә торган банк гарантиясенә ышанычлылыгын (ликвидлыгын) бәяләү тәртибен билгели;

26) Россия Федерациясенә бюджет законнары, әлеге Нигезләмә һәм (яисә) алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актлар нигезендә башка вәкаләтләренә гәмәлгә ашыра.

Контроль-ревизия комиссиясе түбәндәге вәкаләтләренә гәмәлгә ашыра:

1) бюджет акчаларынан файдалануның экономиясен һәм нәтижәлелеген билгеләүгә юнәлдерелгән нәтижәлелеген аудит буенча;

2) жирлек бюджеты турындагы карарлар, Россия Федерациясе бюджет законнарының башка норматив хокукый актлары проектларын, шул исәптән жирлек бюджетының күрсәткечләренә (параметрларының һәм характеристикаларының) нигезләгән тикшерү буенча;

3) муниципаль программаларга экспертиза ясау;

4) бюджет процессын анализлау һәм мониторинглау, шул исәптән бюджет процессында ачыкланган тайпылышларны бетерү һәм Россия Федерациясе бюджет законнарын камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләү;

5) бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бюджет керемнәренә баш администраторлары, эчке финанс аудиты бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarының баш администраторлары тарафынан гәмәлгә ашыруны камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләү;

6. Бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) (алга таба - ГРБС).

6.1. Жирлек бюджеттының ГРБСы жирлек Башкарма комитеты булып тора.

6.2. ГРБС түбәндәге бюджет вәкаләтләренә ия:

- расланган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә бюджет акчаларынан файдалануның нәтижәләгән, адреслылығын һәм максатчан характерын тәмин итә;

- үзенә буйсынган эш бирүчеләрнең һәм бюджет акчаларын алучыларның исемлеген тәзи;

- бюджет йөкләмәләренең һәм бюджет ассигнованиеләренең расланган лимитлары чикләрендә үтәләргә тиешле чыгым йөкләмәләре реестрын алып бара;

- бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра, бюджет ассигнованиеләрен нигезләүне тәзи;

- бюджет язмасын тәзи һәм алып бара, бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын ведомство карамагындагы күрсәтмә бирүчеләр һәм бюджет акчаларын алучылар буенча бүлә һәм бюджетның тиешле өлешен башкара;

- бюджет йөкләмәләре лимитларын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

- жыелма бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

- ведомство буйсынуындагы бюджет учреждениеләре бюджет сметаларын раслау тәртибен билгели;

- муниципаль биремнәр тәзи;

- субвенцияләр, бюджетара субсидияләр һәм бюджет законнарында билгеләнгән башка субсидияләр алучыларның аларны биргәндә билгеләнгән шартларның үтәләшен тикшереп торуну тәмин итә;

- үз эшчәнлегә өлкәсендә ведомство финанс контроле оештыра һәм гамәлгә ашыра;

- ГРБСның бюджет хисабын формалаштыра;

- бюджет акчаларын алучыларның үз буйсынуындагы акчалата йөкләмәләре буенча жирлек исемнән тиешенчә җавап бирә;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлегә Нигезләмәдә һәм алар нигезендә кабул ителә торган, бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән бүтөн бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

6.3. Жирлек бюджеттының ГРБСы судта жирлеккә карата дөгвалар буенча җавап бирүче вәкиле сыйфатында жирлек исемнән чыгыш ясый:

1) жирле үзидарә органының яисә әлегә органнарның вазыйфаи затларының законсыз гамәлләре нәтижәсендә физик затка яисә юридик затка китерелгән зыянны ведомстводан тартуы буенча, шул исәптән законга яисә башка хокукый актка туры килми торган жирле үзидарә органы актларын чыгару нәтижәсендә каплау турында;

2) ведомство буйсынуындагы бюджет учреждениеләренең акчалата йөкләмәләре буенча субсидия җаваплылығы тәртибендә күрсәтелә торган;

3) муниципаль берәмлеккә карата федераль закон нигезендә тиешле гавами-хокукый белем мәнфәгатьләрен гамәлгә ашыручы орган Россия Федерациясе бюджет законнары нигезендә жирлек бюджетты акчаларын баш урнаштыручының вәкаләтләрен тапшыра торган башка дөгвалар буенча.

7. Жирлек бюджеттының бюджет акчаларын (алга таба - РБС) бүлүчесе - бюджет акчаларын алучылар арасында бюджет ассигнованиеләрен һәм бюджет йөкләмәләре лимитларын бүлү хокукына ия жирле үзидарә органы, бюджет һәм автоном учреждениеләр.

РБС түбөндөгө бюджет вәкаләтлөрөнө ия:

- бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра;
- бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын бюджет акчаларын алучыларга бүлөп бирә һәм бюджетның тиешле өлөшөн үти;
- бюджет язмасын формалаштыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;
- максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләрне, субвенцияләрне һәм башка бюджетара трансфертларны, шулай ук Россия Федерациясә Бюджет кодексында билгеләнгән башка субсидияләрне һәм бюджет инвестицияләрен, аларны биргәндә билгеләнгән шартларны, максатларны һәм тәртибен алучылар тарафыннан үтәүне тәмин итә;
- бюджет акчаларының тиешле баш бүлүчесе тарафыннан билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет акчалары баш урнаштыручының үз карамагында булган аерым бюджет вәкаләтлөрөн гамәлгә ашыра.

8. Жирлек бюджеты керемнәренә баш администраторы:

- 1) үзенә буйсынган жирлек бюджеты керемнәренә администраторлары исемлеген төзи;
- 2) урта сроклы финанс планын яисә жирлек бюджеты проектын төзү өчен кирәкле белешмәләрне тапшыра;
- 3) касса планын төзү һәм алып бару өчен белешмәләр бирә;
- 4) жирлек бюджеты керемнәренә баш администраторын формалаштыра һәм аның бюджет хисабын тапшыра;
- 5) Россия Федерациясенә бюджет законнарында, әлеге Нигезләмәдә һәм алар нигезендә кабул ителә торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка бюджет вәкаләтлөрөн гамәлгә ашыра.

Жирле үзидарә органнары булган һәм (яисә) алар карамагындагы казна учреждениеләре булган жирлек бюджеты керемнәренә баш администраторларының бюджет вәкаләтләре жирлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла;

6) Россия Федерациясә бюджет системасы бюджетлары керемнәре чыганакалары исемлегә нигезендә жирлек бюджеты керемнәре чыганакалары реестрын үзенә беркетелгән керем чыганакалары буенча алып бара.

9. Жирлек бюджеты керемнәре администраторы:

1) алар буенча бюджетка түлөләрне, пеняларны һәм штрафларны башкаруның тулысынча һәм үз вакытында башкарылуын исәпләүне, исәпкә алуны һәм тикшереп торуну гамәлгә ашыра;

2) бюджетка түлөләр буенча бурыч, пенялар һәм штрафлар түлөүне гамәлгә ашыра;

3) бюджетка артык түләнгән (түләтелгән) түлөләрне, пеняларны һәм штрафларны, шулай ук мондый кире кайтаруны үз вакытында башкармаган һәм артык түләтелгән суммага исәпләнгән процентларны кире кайтару турында карар кабул итә һәм йөкләмәне Федераль казначылык органына Россия Федерациясә Финанс министрлыгы билгеләгән тәртиптә кире кайтаруны гамәлгә ашыру өчен тапшыра;

4) Россия Федерациясә бюджет системасы бюджетларына түлөләрне исәпләү (төгәлләштерү) турында карар кабул итә һәм Федераль казначылык органына хәбәрнамә тапшыра;

5) жирлек бюджеты керемнәренә баш администраторы билгеләгән очракта һәм тәртиптә жирлек бюджеты керемнәренә баш администраторына жирлек бюджеты керемнәренә баш администраторы тарафыннан билгеләнгән белешмәләрне төзи һәм тапшыра;

6) Россия Федерациясенә бюджет законнарында, әлеге Нигезләмәдә һәм алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтлөрөн жайга сала

торган муниципаль хокукый актларда билгелэнгән бүтән бюджет вәкаләтләрән гамәлгә ашыра;

7) 2010 елның 27 июнендәге «Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүне оештыру турында»гы 210-ФЗ номерлы Федераль законы белән билгелэнгән тәртип нигезендә дәүләт һәм муниципаль түләүләр турында дәүләт мәгълүмат системасына Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларының керемнәрән формалаштыру чыганаclarы булган физик һәм юридик затлар тарафыннан дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр өчен акча түләү өчен кирәкле мәгълүматны, шулай ук башка түләүләрне тапшыра.

10. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarының баш администраторы:

1) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarының үзенә караган администраторлары исемлекләрән төзи;

2) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarы буенча кертемнәрне һәм түләүләрне планлаштыра (фаразлай);

3) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarын каплау өчен билгелэнгән ассигнованиеләрнең адреслылыгын һәм аның карамагына бүлөп бирелгән ассигнованиеләрдән файдалануның максатчан характерын тәэмин итә;

4) бюджет ассигнованиеләрән бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarының ведомство администраторлары буенча бүлө һәм жирлек бюджетының тиешле өлешен башкара;

5) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarының баш администраторының бюджет хисабын формалаштыра.

11. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarы администраторы:

1) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarы буенча кертемнәрне һәм түләүләрне планлаштыра (фаразлай);

2) бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы бюджетына керүнең тулылыгын һәм үз вакытында башкарылуын тикшереп тора;

3) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarы буенча бюджеттан керемнәр һәм түләүләр тәэмин итә;

4) бюджет хисабын төзи һәм тапшыра;

5) тиешле баш администратор тарафыннан билгелэнгән жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarы очрагында һәм тәртибендә жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarының баш администраторының үз карамагында булган аерым бюджет вәкаләтләрән гамәлгә ашыра;

6) әлеге Нигезләмә һәм алар нигезендә кабул ителә торган муниципаль хокукый актлар белән билгелэнгән башка бюджет вәкаләтләрән гамәлгә ашыра.

12. Бюджет чараларын алучы:

1) бюджет катнашмасын төзи һәм үти;

2) бюджет йөкләмәләренең һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләренең китерелгән лимитлары чикләрендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә һәм (яисә) үти;

3) үзенә каралган бюджет ассигнованиеләренең нәтижәлелеген, максатчан файдалануын тәэмин итә;

4) бюджет язмасын үзгәртү буенча тәкъдимнәрне баш күрсәтмә бирүчегә (күрсәтмә бирүчегә) кертә;

5) бюджет исәбен алып бара (бухгалтерлык исәбен алып баруны тәэмин итә);

6) бюджет хисабын төзи (бюджет хисаплылыгын булдыруны тәэмин итә) һәм бюджет акчаларын алучының тиешле баш күрсәтмә бирүчегә (күрсәтмә бирүчегә) бюджет акчалары хисабын тапшыра;

7) Россия Федерациясе Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм алар нигезендә бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукий актларда кабул ителгән башка вәкаләтләрне башкара.

13. Җирлек бюджеты акчаларын баш бүлүченең (күрсәтмә бирүченең), җирлек бюджеты керемнәренең баш администраторының (администраторының) бюджет вәкаләтләре, җирлек бюджеты кытлыгын эчке финанс контролен гамәлгә ашыру һәм эчке финанс аудитын финанслау чыганаclarының баш администраторының (администраторының) Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә билгеләнә.

6 статья. Җирлек бюджеты керемнәре

1. Җирлек бюджеты керемнәре Россия Федерациясенең бюджет законнары, салымнар һәм җыемнар турындагы Россия Федерациясе законнары һәм башка мәҗбүри түләүләр турындагы законнар һәм алар нигезендә кабул ителгән Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм салымнар һәм җыемнар турында Татарстан Республикасы законнары, җирлек Советының салымнар һәм җыемнар турындагы норматив-хокукий актлары нигезендә төзелә.

2. Җирлек Советының җирле салымнарны билгеләү турындагы, җирле салымнар турындагы карарга үзгәрешләр кертү турындагы карары, җирлек Советы карарлары җирлек бюджеты керемнәрен үзгәртүгә китерүче бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган җирле салымнар билгеләү турындагы карары чираттагы финанс елында һәм план чорында үз көченә керә торган карарлар чираттагы финанс елына һәм план чорына җирлек бюджеты турындагы карар проекты җирлек Советына кертелгән көнгә кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә тиеш.

3. Җирлек Советы карарларында чираттагы финанс елына һәм план чорына җирлек бюджеты турында карар кертелгән көннән соң кабул ителгән Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары керемнәрен (чыгымнарын) үзгәртүгә китерә торган җирлек Советының салымнар һәм җыемнар турындагы карарына үзгәрешләр кертүне күздә тотарган карарлар җирлек Советының күрсәтелгән карарларының үз көченә керүе турында киләсе елның 1 гыйнварынан да иртәрәк түгел, чираттагы финанс елынан да иртәрәк булмашка тиеш.

4. Бюджетның салым булмаган керемнәре чыганаclarы булып торучы түләүләр норматив хокукий актлар, муниципаль хокукий актлар, шартнамәләр аларны исәпләү тәртибе, күләмнәре, сроклары һәм (яисә) аларны түләү шартлары турындагы нигезләмәләрне күздә тотарга тиеш.

7 статья. Җирлек бюджеты чыгымнары

1. Җирлек бюджеты чыгымнарын формалаштыру Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән дәүләт хакимияте органнарының, Татарстан Республикасының һәм җирле үзидарә органнарының вәкаләтләрен чикләүгә бәйле чыгым йөкләмәләре нигезендә гамәлгә ашырыла, аларның үтәлеше Россия Федерациясе законнары нигезендә чираттагы финанс елында һәм план чорында җирлек бюджеты акчалары исәбеннән башкарылырга тиеш.

2. Бюджет ассигнованиеләренә түбәндәгеләр керә:

1) муниципаль хезмәтләр күрсәтү, шул исәптән муниципаль ихтыяҗлар өчен товарлар кайтартуга, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль контрактлар өчен түләүгә ассигнованиеләр;

2) халыкны социаль тәэмин итү;

3) муниципаль учреждениеләр һәм муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестицияләре бирү;

4) юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләрдән тыш), индивидуаль эшкуарларга, физик затларга субсидияләр бирү;

5) бюджетара трансфертлар бирү;

6) муниципаль бурычка хезмәт күрсәтү;

7) жирле үзидарә органнарының яисә әлеге органнарының вазыйфаи затларының законсыз гамәлләре (гамәл кылмаулары) нәтижәсендә гражданга яисә юридик затка китерелгән зыянны түләтү турында жирлеккә карата дөгьвалар буенча суд актларын үтәү.

3. Муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә бюджет ассигнованиеләренә түбәндәгеләргә бюджет ассигнованиеләре керә:

1) казна учреждениеләре функцияләрен үтәүне тәмин итү, шул исәптән физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга);

2) бюджет һәм автоном учреждениеләргә субсидияләр бирү, алар тарафыннан муниципаль биремне үтәүне финанс белән тәмин итүгә субсидияләренә дә кертү;

3) муниципаль учреждениеләр булмаган коммерциягә карамаган оешмаларга субсидияләр бирү, шул исәптән күрсәтелгән оешмалар тарафыннан физик һәм (яисә) юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) шартнамәләр (киләшүләр) нигезе;

4) муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр һәм хезмәт күрсәтүләр сатып алу (казна учреждениесе функцияләрен үтәүне тәмин итү өчен бюджет ассигнованиеләренән һәм казна учреждениеләре муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләренән тыш), шул исәптән түбәндәге максатларда:

- физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтү;

- дәүләт оборона заказы кысаларында кораллану, хәрби һәм махсус техника, житештерү-техник билгеләнештәге продукция һәм мөлкәтне эшләү, сатып алу һәм ремонтлау;

- муниципаль матди резервка товарлар сатып алу;

5) муниципаль милек объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыру.

4. Казна учреждениеләре функцияләрен тәмин итү түбәндәгеләренә үз эченә ала:

- жирле үзидарә органнары хезмәткәрләренәң, муниципаль вазыйфаларны биләүче затларның, муниципаль хезмәткәрләренәң, хезмәткәрләренәң башка категориядәге хезмәткәрләренәң хезмәт хақы, хезмәт шартнамәләре (хезмәт контрактлары, контрактлары) һәм Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары, муниципаль хокукий актлар нигезендә командировка һәм башка түләүләр;

- муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар китерү, эшләр башкару, хезмәтләр күрсәтү өчен түләү;

- Россия Федерациясе бюджет системасына салымнар, жыемнар һәм башка мәжбүри түләүләр түләү;

- Эшчәнлеген башкарганда казна учреждениесе китергән зыянны каплау.

5. Физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль биремне исәпкә алып, шулай ук хисап финанс елында һәм агымдагы финанс елында башкарылачак.

6. Муниципаль биремдә түбәндәгеләр булырга тиеш:

1) күрсәтелгән муниципаль хезмәтләренәң (башкарылган эшләренәң) сыйфатын һәм (яисә) күләмен (эчтәлеген) характерлаучы күрсәткечләр;

2) муниципаль биремнең үтөлешен тикшереп тору тәртибе, шул исәптән аны вакытыннан алда туктату шартлары һәм тәртибе;

3) муниципаль биремне башкару турындагы хисаплылыкка таләпләр.

Физик һәм юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль биремдә шулай ук түбәндәгеләр булырга тиеш:

1) тиешле хезмәтләрдән файдаланучы физик һәм (яисә) юридик затлар категорияләрен билгеләү;

2) тиешле хезмәтләр күрсәтү тәртибе;

3) Россия Федерациясә законнарында аларны түләүле нигездә күрсәтү каралган очракларда физик яисә юридик затларның тиешле хезмәт күрсәтүләре өчен түләүгә иң чик бәяләр (тарифлар), яисә Россия Федерациясә законнарында билгеләнгән очракларда күрсәтелгән бәяләренә (тарифларны) билгеләү тәртибе.

Муниципаль бирем күрсәткечләре муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга), казна учреждениесенәң бюджет сметасын төзүгә бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру, шулай ук бюджет яисә автоном учреждениегә муниципаль биремне үтәүгә субсидияләр күләмен билгеләү өчен жирлек бюджеты проекты төзегәндә кулланыла.

Муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) муниципаль йөкләмә муниципаль учреждениеләр тарафыннан муниципаль учреждениеләр тарафыннан эшчәнлекнең төп төрләре сыйфатында жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә күрсәтелә торган муниципаль хезмәтләр исемлегә нигезендә төзелә.

Муниципаль биремнәрне үтәүне финанс белән тәэмин итү жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә жирлек бюджеты акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла.

Муниципаль биремне үтәүне финанс белән тәэмин итү күләме, эшчәнлекнең билгеләнгән өлкәләрендә дәүләт сәясәтен эшләү һәм норматив-хокукий жайга салу функцияләрен гамәлгә ашыручы федераль хакимият органнары тарафыннан билгеләнгән тәртиптә расланган тәртиптә, муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә норматив чыгымнар нигезендә исәпләнә.

Россия Федерациясә законнары нигезендә муниципаль учреждениеләрне гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органы карары буенча муниципаль учреждениеләрне гамәлгә куючының вәкаләтләре һәм муниципаль биремне үтәүне финанс белән тәэмин итү күләмен билгеләгәндә эшләр башкаруга чыгымнар нормативлары файдаланыла.

7. Муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар кайтару, эшләр башкару, хезмәтләр күрсәтүгә заказлар урнаштыру муниципаль ихтыяжлар өчен заказлар урнаштыру турындагы Россия Федерациясә законнары нигезендә башкарыла.

Россия Федерациясә Бюджет кодексының 72 статьясындагы 3 пункттында билгеләнгән очраклардан тыш, муниципаль контрактлар, бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә төзелә һәм түләнә.

8. Жирлек Советы карарында жирлек бюджеты турында жирлек бюджетыннан акчалар бирү шартлары билгеләнергә мөмкин, алар нигезендә мондый акчалар жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә бирелә.

9. Юридик затларга (дәүләт (муниципаль) учреждениеләренә), индивидуаль эшкуарларга, шулай ук физик затларга - товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр житештерүчеләргә субсидияләр, алынмаган керемнәрне каплау һәм (яисә) товарларны житештерүгә (саткан товарлардан тыш), эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә бәйле чыгымнарны каплау максатларында түләүсез һәм кире кайтарылмый торган нигездә бирелә.

Юридик затларга (муниципаль учреждениеләргә субсидияләр, шулай ук Россия Федерациясә Бюджет кодексының 78 статьясындагы 7 пункттында

күрсәтелгән субсидияләр), индивидуаль эшкуарларга, шулай ук физик затларга - товар житештерүчеләргә, эшләр, хезмәтләр күрсәтүчеләргә субсидияләр жирлек бюджеты турында жирлек Советы карарында һәм аның нигезендә жирлек башкарма комитетының муниципаль хокукый актларында яисә жирле үзидарә органнарының вәкаләтле актларында каралган очрақларда һәм тәртиптә шәһәр бюджетыннан бирелә.

10. Жирлек бюджетында бюджет һәм автоном учреждениеләргә, физик һәм (яисә) юридик затларга муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә норматив чыгымнарны һәм муниципаль мөлкәтне тотуга норматив чыгымнарны исәпкә алып, алар муниципаль биремнәрне үтәүне финанс белән тәэмин итүгә субсидияләр каралган.

Жирлек бюджетыннан бюджет һәм автоном учреждениеләргә башка максатларга субсидияләр бирелергә мөмкин.

Әлеге пунктның беренче абзацы нигезендә жирлек бюджетыннан субсидияләр бирү тәртибе жирлек башкарма комитеты карары белән билгеләнә.

Әлеге пунктның икенче абзацы нигезендә жирлек бюджетыннан субсидияләр бирү күләмен һәм шартларын билгеләү тәртибе жирлек башкарма комитеты карары белән билгеләнә.

11. Халыкны социаль тәэмин итүгә бюджет ассигнованиеләренә гражданның социаль түләүләр бирүгә йә халыкка социаль ярдәм чараларын гамәлгә ашыру максатларында товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алуға бюджет ассигнованиеләре керә.

Халыкны социаль тәэмин итү гавами норматив йөкләмәләр кабул итү юлы белән гамәлгә ашырылырга мөмкин.

Күрсәтелгән гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә бюджет ассигнованиеләре пенсияләр, пособиеләр, компенсацияләр һәм башка социаль түләүләр рәвешендә йөкләмәләрнең һәр төре буенча аерым-аерым карала.

12. Муниципаль милектәге капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә гамәлгә ашырыла.

Муниципаль милектәге капитал төзелеш объектларына инвестиция проекты рәвешендә бюджет инвестицияләрен әзерләү һәм гамәлгә ашыру турындагы карарлар жирлек башкарма комитеты тарафыннан кабул ителә.

Жирлекнең капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре жирлекнең капитал кертемнәре программасына кертелгән бер миллиард сумнан артык смета бәясә инвестиция проектларына ярашлы рәвештә һәр инвестиция проекты буенча аерым-аерым жирлек бюджетында чагылыш таба.

Жирлекнең муниципаль милкендәге капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре смета бәясә 100 миллион сумнан артык булган инвестиция проектлары нигезендә жирлекнең капитал кертемнәре программасына кертелгән 100 миллион сумнан артык сумманы чагылдыра һәм жирлекнең жыелма бюджет росписы составындагы жирлек бюджеты турындагы карарда һәр инвестиция проекты буенча аерым чагылыш таба. Жирлекнең муниципаль милкендәге капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре смета бәясенә инвестиция проектлары нигезендә жирлекнең капитал кертемнәре программасына кертелгән 100 миллион сумнан да кимрәк суммада жирлек бюджеты турындагы карарда чагыла.

Инвестиция проектлары нигезендә финанслашу гамәлгә ашырыла торган муниципаль милектәге капитал төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре бюджетара субсидияләр исәбенән

жирлек бюджеты турындагы карар нигезендә чыгымнарның ведомство структурасы составындагы һәр инвестиция проекты буенча аерым расланьрга тиеш.

Төп акчаларга капиталъ кертемнәр рәвешендә муниципаль милектәге капиталъ төзелеш объектларына бюджет инвестицияләре концессия килешүләре нигезендә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

13. Муниципаль учреждениеләр һәм муниципаль унитар предприятиеләр булып тормаган юридик затларга бюджет инвестицияләрен бирү күрсәтелгән юридик затларның устав (жыелма) капиталларының эквивалент өлешенә муниципаль милек хокукы барлыкка килүгә китерә, ул мондый юридик затларның устав (жыелма) капиталларында муниципаль берәмлек катнашында Россия Федерациясе законнары нигезендә рәсмиләштерелә.

Муниципаль берәмлеккә караган устав (жыелма) капиталында муниципаль берәмлек өлешен рәсмиләштерү Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнгән тәртиптә һәм бәяләр буенча гамәлгә ашырыла.

14. Дәүләт яисә муниципаль учреждениеләр һәм дәүләт яисә муниципаль унитар предприятиеләр булмаган юридик затларга бюджет инвестицияләрен бирү күрсәтелгән юридик затларның устав (жыелма) капиталларының эквивалент өлешенә муниципаль милекнең Россия Федерациясе гражданлык законнары нигезендә мондый юридик затларның устав (жыелма) капиталларында муниципаль берәмлек катнашында рәсмиләштерелә торган хокукы барлыкка килүгә китерә. Муниципаль берәмлеккә караган устав (жыелма) капиталында муниципаль берәмлек өлешен рәсмиләштерү Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнгән тәртиптә һәм бәяләр буенча гамәлгә ашырыла.

Дәүләт яисә муниципаль учреждениеләр һәм дәүләт яисә муниципаль унитар предприятиеләр булып тормаган юридик затларга капиталъ төзелеш объектларына һәм (яисә) күчемсез мөлкәт объектларын сатып алуға бюджет инвестицияләрен бирү турындагы карарлар жирлек башкарма комитетының норматив хокукый актлары рәвешендә алар билгеләгән тәртиптә кабул ителә.

Әлеге статьяның 1 пунктында күрсәтелгән юридик затларга тәкъдим итүгә планлаштырылуы бюджет инвестицияләре (әлеге статьяның 1 пунктының икенче абзацында күрсәтелгән бюджет инвестицияләреннән тыш) әлеге карарға аерым кушымта буларак бюджет турында карар белән раслана, анда юридик зат, бирелә торган бюджет инвестицияләренең күләме һәм максатлары күрсәтелә.

Жирлек башкарма комитеты һәм юридик зат арасында әлеге статьяның 1 пунктында күрсәтелгән шартнамә жирлекнең инвестицияләр субъекты милкендә катнашуы турында килешү бюджет турындагы карар үз көченә кәргән көннән соң өч ай эчендә рәсмиләштерелә.

Әлеге статьяның 1 пунктында күрсәтелгән юридик затларга бюджет инвестицияләре бирүгә бәйле рәвештә төзелгән шартнамәләргә карата таләпләр жирле бюджет акчалары исәбеннән билгеләнә.

Билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән шартнамәләрнең булмавы бюджет инвестицияләрен тапшырмау өчен нигез булып тора.

15. Хужалык алып бару хокукына нигезләнгән муниципаль унитар предприятиегә бюджет инвестицияләре бирү муниципаль унитар предприятиеләр турындагы законнарда билгеләнгән тәртиптә муниципаль унитар предприятиенең устав фондын тиешле дәрәжәдә арттыруга китерә.

Муниципаль унитар предприятиегә хокукка нигезләнгән оператив идарә итү, автоном һәм бюджет учреждениесенә бюджет инвестицияләре бирү оператив идарә хокукындагы төп средстволар, муниципаль унитар предприятие, автоном һәм бюджет учреждениесенең хакын тиешенчә арттыруга китерә.

Күрсәтелгән бюджет инвестицияләрен би­рү ж­ирлек башкарма комитеты билгеләгән тәр­типтә гамәлгә ашырыла.

16. Муниципаль милек­тәге капитал төзелеш объек­тларына ж­ирлек бюджетыннан бюджет инвестиция­ләрен гамәлгә ашыру рөхсәт ителми.

8 статья. Ж­ирлек бюджетыннан бирелә торган бюджетара трансфертлар
Ж­ирлек бюджетыннан бюджетара трансфертлар түбәндәге формада бирелә:
муниципаль берәмлекләр бюджетларына суб­сидияләр;
Татарстан Республикасы Бюджет кодексының
44.10 статьясында билгеләнгән очра­кларда Татарстан Республикасы
бюджетына суб­сидияләр;
башка бюджетара трансфертлар.

9 статья. Ж­ирлек бюджетыннан муниципаль берәмлек бюджетларына
суб­сидияләр.

1. Ж­ирлек Советы карарларында каралган очра­кларда һәм тәр­типтә Россия
Федерациясе Бюджет кодексы таләпләре нигезендә кабул ителә торган башка
муниципаль берәмлекләр бюджетларына ж­ирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл
итү буенча ж­ирле үзидарә органнары вәка­ләтләрен үтәгәндә барлыкка килә
торган чыгым йөкләмәләрен уртак финан­слау максатларында ж­ирлек
бюджетыннан суб­сидияләр бирелергә мөмкин.

2. Әлеге статьяда күрсәтелгән суб­сидияләрне би­рү максатлары һәм
шартлары, ж­ирлек Советы карарында билгеләнгән тәр­типтә төзелә торган ж­ирле
администрацияләр арасындагы килешүләр белән билгеләнә.

10 статья. Ж­ирлек бюджетыннан суб­сидияләр

1. Татарстан Республикасы бюджетына ж­ирлек бюджетыннан суб­сидияләр
Татарстан Республикасы Бюджет кодексының билгеләнгән тәр­типтә бирелә.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән бюджетара суб­сидияләр
ж­ирлек бюджетында Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан
Республикасы Законы нигезендә карала.

11 статья. Чистай муниципаль районы бюджетына ж­ирлек бюджетыннан башка
бюджетара трансфертлар.

Ж­ирлек Советы карарларында каралган тәр­типтә Россия Федерациясе
Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм тиешле
Татарстан Республикасы законнары таләпләре нигезендә кабул ителә торган
ж­ирлек бюджетыннан башка бюджетара трансфертлар, шул исәптән төзелгән
килешүләр нигезендә ж­ирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәка­ләтләрен
гамәлгә ашыруга бюджетара трансфертлар бирелергә мөмкин.

12 статья. Резерв фонды

1. Ж­ирлек бюджетының чыгым өлешендә ж­ирлек башкарма комитеты резерв
фондын төзү күздә тотыла.

2. Ж­ирлек бюджетының чыгым өлешендә ж­ирлек Советының һәм ж­ирлек
Советы депутатларының резерв фондларын булдыру тыела.

3. Жирлек Башкарма комитетының резерв фонды күләме жирлек Советы карары белән жирлек бюджеты турында билгеләнә һәм әлеге карар белән расланган чыгымнарның гомуми күләменең өч процентыннан арта алмый.

4. Жирлек Башкарма комитетының резерв фонды акчалары көтелмәгән чыгымнарны финанс белән тәмин итүгә, шул исәптән авария-торгызу эшләрэн уздыруга һәм стихияле бәла-казаларның һәм башка гадәттән тыш хәлләрнең нәтижәләрэн бетерүгә бәйлә башка чараларга жибәрелә.

5. Жирлек Башкарма комитетының резерв фондының бюджет ассигнованиеләре жирлек бюджеты составында каралган жирлек башкарма комитеты күрсәтмәсе буенча файдаланыла.

6. Жирлек Башкарма комитетының резерв фондының бюджет ассигнованиеләрэн куллану турындагы хисап бюджет үтәләше турындагы еллык хисапка кушымта итеп бирелә.

13 статья. Жирлек бюджетында каралмаган чыгымнарны гамәлгә ашыру

1. Әгәр муниципаль хокукый акт гамәлдәге чыгым йөкләмәләре төрләре буенча чыгым йөкләмәләрэн арттыруны күздә тотаткан булса яисә аны кабул иткәнче бер генә гавами-хокукый берәмлек тарафыннан да үтәлмәгән чыгым йөкләмәләрэнәң яңа төрләрэн кертү күрсәтелгән муниципаль хокукый акт, шул исәптән финанс ресурсларын Россия Федерациясә бюджет системасының тиешле бюджетларына тапшыру тәртибе кирәк булган очракта, чыгым йөкләмәләрэнәң яңа төрләрэн башкару чыганаclarын һәм тәртибен үз эченә алырга тиеш.

2. Чыгым йөкләмәләрэнәң яңа төрләрэн кабул итүгә яисә чыгым йөкләмәләрэнәң гамәлдәге төрләрэн үтәүгә бюджет ассигнованиеләрэн арттыруга бюджет турындагы карарга тиешле бюджет ассигнованиеләре кертү шарты белән чираттагы финанс елы башыннан йә агымдагы финанс елында, бюджетка өстәмә керемнәр чыганаclarы булганда һәм бюджет чыгымнарының аерым статьялары буенча бюджет ассигнованиеләре кыскартканда, жирлек Советы карарына тиешле үзгәрешләр кертелгәннән соң гына бюджет ассигнованиеләрэн бүлөп бирү гамәлгә ашырылырга мөмкин.

14 статья. Жирлекнең чыгым йөкләмәләре

1. Жирлекнең чыгым йөкләмәләре түбәндәгеләр нәтижәсендә барлыкка килә:

1) жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча һәм Россия Федерациясә законнары һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә муниципаль хокукый актлар кабул итү жирле үзидарә органнарын, шулай ук әлеге мәсьәләләр буенча муниципаль берәмлек тарафыннан шартнамәләр (киләшүләр) төзүне хәл итәргә хокукы;

2) жирле үзидарә органнары тарафыннан үзләрэнә тапшырылган аерым дөүләт вәкаләтләрэн гамәлгә ашырганда муниципаль хокукый актлар кабул итү;

3) муниципаль учреждениеләр тарафыннан жирлек исемнән шартнамәләр (киләшүләр) төзү.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендәге 1 һәм 3 пунктларында күрсәтелгән жирлекнең чыгым йөкләмәләре жирле үзидарә органнары тарафыннан мөстәкыйль билгеләнә һәм жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarы һәм үз керемнәре исәбеннән башкарыла.

3. Жирлекнең әлеге статьяның 1 өлешендәге 2 пунктында күрсәтелгән чыгым йөкләмәләре Россия Федерациясә законнары һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә жирле үзидарә органнарының муниципаль хокукый актлары белән Россия Федерациясә Бюджет кодексында каралган тәртиптә Татарстан

Республикасы бюджетыннан бирелә торган субвенцияләр исәбеннән һәм чикләрендә раслана.

Тиешле субвенцияләрне исәпләү методикаларында кулланыла торган нормативлар муниципаль берәмлекнең күрсәтелгән чыгым йөкләмәләрен тулысынча үтәү өчен кирәкле өстәмә чыгымнарны финанс ягынан тәэмин итү артып киткән очракта, жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы һәм үз керемнәре исәбеннән гамәлгә ашырыла.

4. Жирле үзидарә органнары тиешенчә федераль законнарда билгеләнгән очраклардан тыш, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының федераль органнары компетенциясенә кертелгән мәсьәләләренә хәл итү белән бәйле чыгым йөкләмәләрен билгеләргә һәм башкарырга хоуклы түгел.

5. Жирле үзидарә органнары дәүләт хакимиятенә башка муниципаль берәмлекләренәң жирле үзидарә органнары компетенциясенә кертелмәгән һәм федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән үз финанс чаралары (бюджетара трансфертлардан тыш) булганда гына үз компетенцияләреннән төшереп калдырылмаган мәсьәләләренә хәл итүгә бәйле чыгым йөкләмәләрен билгеләргә һәм башкарырга хоуклы.

6. Жирлекнең чыгым йөкләмәләре реестры жирлекнең башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә алып барыла.

15 статья. Жирлек бюджеты кытлыгы

1. Жирлек бюджетының чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елында дефицита, әлегә статьяның 2 пункттында билгеләнгән чикләүләренә үтәп, жирлек бюджеты турындагы карар белән билгеләнә.

2. Жирлек бюджеты кытлыгы, кертемнәрнең расланган күләмен һәм (яисә) салым керемнәренәң өстәмә нормативлары буенча керемнәрен исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренәң расланган гомуми еллык күләменәң 10 процентыннан артмаска тиеш.

Районга карата Россия Федерациясә Бюджет кодексының 136 статьясындагы 4 пункттында каралган чаралар күрелгән очракта, шәһәр бюджеты кытлыгы, кертемнәрнең расланган күләмен һәм (яисә) түләүләренәң өстәмә нормативлары буенча салым керемнәре керүне исәпкә алмыйча, жирлек бюджеты керемнәренәң еллык гомуми күләменәң 5 процентыннан артмаска тиеш.

Жирлек Советының жирлек бюджеты турында карары белән бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы составында акцияләренә сатудан кергән керемнәр һәм капиталда катнашуның башка рәвешләре ачыкланган һәм (яисә) жирлек бюджеты чараларын исәпкә алу счетларында калган акчалар кимегән очракта, жирлек бюджеты кытлыгы күрсәтелгән керемнәрнең суммалары чикләрендә әлегә пункт белән билгеләнгән чикләүләренә һәм жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу счетларында калган акчаларны киметүне арттырырга мөмкин.

3. Еллык хисап күрсәткечләре буенча барлыкка килгән жирлек бюджеты кытлыгы әлегә статьяның 2 пункттында билгеләнгән чикләүләргә туры килергә тиеш.

16 статья. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләр

1. Акчалата йөкләмәләр буенча бурычлы кеше жирлек алдында билгеле бер датага акчалата йөкләмәләр нигезендә түләргә тиешле акчалар суммасы жирлек алдында тора.

2. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләр буенча таләпләр жирлекнең финанс активларын формалаштыра.

3. Жирлек алдындагы акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны исәпкә алуда исемлек исемлекләре (нигезләре, шартлары һәм тәртибе) билгеләнә, моңа Россия Федерациясе Бюджет кодексында каралган очраklar керми.

4. Жирлек алдында акчалата йөкләмәләрне (акчалата йөкләмәләр буенча бурычларны) һәм мондый йөкләмәләрне үтәүне тәэмин итә торган килешүләрне исәпкә ала, шулай ук күрсәтелгән йөкләмәләр һәм алыш-бирешләр буенча таләпләр хокукларын гамәлгә ашыру Россия Федерациясе Бюджет кодексының 932 статьясындагы 4 пунктында күрсәтелгән орган яисә Россия Федерациясе Бюджет кодексының 932 статьясындагы 5 пунктында күрсәтелгән вәкаләтле зат тарафыннан гамәлгә ашырыла.

5. Шартнамә белән башкача билгеләнмәгән очракта, жирлек алдында акча суммасының жирлек бюджетының бердәм счётына күчерелгән көненнән башкарылган дип санала.

17 статья. Жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаклары

Жирлек бюджеты кытлыгын эчке финанслау чыганаклары составына түбәндәгеләр керә:

номиналь бәясе Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне урнаштырудан кәргән чаралар һәм аларны каплауга юнәлдерелгән чаралар арасында аерма;

жәлеп ителгән һәм юкка чыгарылган жирлек арасында Россия Федерациясе валютасында кредит оешмалары кредитлары арасындагы аерма;

Россия Федерациясе валютасында жәлеп ителгән һәм юкка чыгарылган жирлек арасында Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитлары аермасы;

тиешле финанс елы дэвамьнда жирле бюджет чараларын исәпкә алу счётларында калган акчаларны үзгәртү;

жирле бюджет кытлыгын эчке финанслауның башка чыганаклары.

Жирлек бюджеты кытлыгын эчке финанслауның башка чыганаклары составына түбәндәгеләр керә:

акцияләр сатудан һәм жирлек милкендәге капитал салуда катнашуның башка рәвешләреннән керүләр;

жирлек бюджеты чаралары буенча курс аермасы;

муниципаль гарантияләрне гарант тарафыннан үтәү принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукын барлыкка китергән йә бенефициарның принципалга карата таләбе хокуклары гарантка биреп торылган очракта, Россия Федерациясе валютасында жирлек гарантияләрен үтәү өчен жиберелә торган акчалар күләме;

Россия Федерациясе валютасында жирлекнең башка бурыч йөкләмәләрен каплауга юнәлдерелә торган чаралар күләме;

юридик затларга Россия Федерациясе валютасында бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар һәм жирлек бюджетыннан бирелгән бюджет кредитлары суммалары арасында аерма;

Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына жирлек бюджетыннан бирелгән бюджет кредитларын кире кайтарудан алынган акчалар һәм жирлек бюджетыннан Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелгән бюджет кредитлары суммасы арасында аерма;

жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм счётан күчерелгән акчалар һәм жирлек чараларын исәпкә алу буенча бердәм счётта калган акчалар

белән идарә итү операцияләрен үткәргәндә жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәй сче́тка күчерелгән акчалар арасында аерма.

Жирлек Советының хокукый акты билгеләгән күләмдә агымдагы финанс елы башына жирлек бюджетының калган средстволары агымдагы финанс елында жирлек исеменнән төзелгән товарларны китерү, эшләр башкару, хезмәтләр күрсәтү өчен төзелгән муниципаль контрактлар өчен түләүгә шушы муниципаль контрактларның шартлары нигезендә хисап финанс елында, жирлек бюджеты турында карар белән каралган очрақларда күрсәтелгән максатларга файдаланылмаган бюджет ассигнованиеләре суммасыннан артмаган күләмдә жи́бәрелергә мөмкин.

Жирлек бюджеты акчаларын исәпкә алу буенча бердәм сче́ттагы акчаларның калган өлешләре белән идарә итү операцияләре составына жирлек булган һәм үз сче́тларына жирлек булган һәм Татарстан Республикасы Финанс министрлыгының Федераль казначылык территориаль бүлегендә ачылган оешмаларның акчаларын жәлеп итү һәм кире кайтару Россия Федерациясе законнары нигезендә кертелә.

Жирлек бюджеты кытлыгын тышкы финанслау чыганақлары составына түбәндәгеләр керә:

максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында бирелгән Россия Федерациясеннән һәм жирлек тарафыннан кире кайтарылган бюджет кредитлары арасында аерма;

муниципаль гарантияләрне гарант тарафыннан үтәү принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукын барлыкка китергән очрақта, максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында жирлекнең муниципаль гарантияләрен үтәүгә юнәлтелә торган акчалар күләме.

18статья. Жирлекнең муниципаль бурычы

1. Жирлекнең бурыч йөкләмәләре түбәндәге формаларда булырга мөмкин:

1) жирлекнең кыйммәтле кәгазьләре (муниципаль кыйммәтле кәгазьләргә);

2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджетка Россия Федерациясе валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитлары;

3) максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында Россия Федерациясеннән чит ил валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитлары;

4) жирлек тарафыннан Россия Федерациясе валютасында кредит оешмаларыннан алынган кредитлар;

5) Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән жирлек гарантияләр(муниципаль гарантияләргә);

6) максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында Россия Федерациясененң чит ил валютасында бирелгән муниципаль гарантияләр;

7) Россия Федерациясе Бюджет кодексын гамәлгә керткәнче барлыкка килгән һәм муниципаль бурычка кертелгән башка бурыч йөкләмәләренә.

2. Муниципаль бурыч күләменә түбәндәгеләр керә:

1) муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча бурычның номиналь суммасы;

2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

3) жәлеп ителгән жирлек кредит оешмаларыннан кредитлар буенча төп бурыч күләме;

4) муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме;

5) жирлекнең юкка чыгарылмаган башка бурыч йөкләмәләре күләме.

3. Муниципаль эчке бурыч күләменә түбәндәгеләр керә:

1) йөкләмәләре Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча бурычның номиналь күләме;

2) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан жирле бюджеткажәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

3) кредит оешмаларыннан жирлек тарафыннан жәлеп ителгән кредитлар буенча төп бурыч күләме;

4) Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме;

5) жирлекнең Россия Федерациясе валютасында юкка чыгарылмаган башка бурыч йөкләмәләре күләме.

4. Муниципаль тышкы бурыч күләменә түбәндәгеләр керә:

1) максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында Россия Федерациясеннән кешетарафыннан жәлеп ителгән чит ил валютасында бюджет кредитлары буенча төп бурыч күләме;

2) максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында Жирлек тарафыннан чит ил валютасында бирелгән муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр күләме.

Жирлекнең озак сроклы (кимендә бер ел), уртача сроклы (бер елдан биш елга кадәр) һәм озак сроклы (биштән алып 10 елга кадәр) йөкләмәләре булырга мөмкин.

5. Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль бурыч йөкләмәсе жирлек Советының муниципаль хокукий актларында бүтәнә каралмаган булса (кредит шарты белән билгеләнгән йөкләмәләр һәм жирлекнең муниципаль хокукий актлары белән башкарылмаган) муниципаль бурыч йөкләмәсе муниципаль бурыч шарты белән каралган йөкләмәне кире кагу датасыннан соң өч ел дәвамында туктатылган дип санала һәм, әгәр жирлек Советының муниципаль хокукий актларында башкасы каралмаган булса, муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

Жирлекнең муниципаль гарантияләр буенча бурыч йөкләмәләре муниципаль гарантияләргә туктату нигезе булган вакыйгалар (хәлләр) килеп житкәндә тулысынча туктатылган дип санала һәм күрсәтелгән вакыйгалар барлыкка килү (һөжүм итү турында белешмәләр алу) дәрәжәсе буенча муниципаль бурычтан төшереп калдырыла.

6. Әлеге статьяның 5 пунктының беренче абзацында күрсәтелгән чорлар узгач, жирлек башкарма комитеты Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен муниципаль бурычтан исәптән чыгару турында муниципаль хокукий акт чыгара.

7. Муниципаль бурычтан исемлек, жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarында исемлек суммасын чагылдырмыйча, Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль бурыч йөкләмәләренә төрләре буенча муниципаль бурыч күләмен кыскарту юлы белән гамәлгә ашырыла.

8. Әлеге статьяның 5 пунктындагы, 6 һәм 7 пунктларындагы беренче абзацының гамәлдә булуы кредит килешүләре буенча йөкләмәләргә, Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектлары һәм башка муниципаль берәмлекләр алдында муниципаль бурыч йөкләмәләренә кагылмый.

9. Реструктурлаштырылган, шулай ук юкка чыгарылган (сатып алынган) муниципаль бурыч йөкләмәләрен муниципаль бурычтан алу Россия Федерациясе Бюджет кодексының 105 һәм 113 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

10. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләргә чыгару (Россия Федерациясе законнарында каралган башка операцияләргә алмашу нәтижәсендә алынган) аларны эмитацияләүче орган тарафыннан, юкка чыгару датасы башланганчы,

муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмиссиясе шартлары нигезендә сатып алынган (Россия Федерациясе законнарында каралган башка операцияләр) күрсәтелгән орган карары буенча вакытыннан алда юкка чыгарылган дип танылырга мөмкин.

Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр Эмитенты, аларны юкка чыгару датасы башланганчы, сатып алынган (Россия Федерациясе законнарында каралган башка операцияләрне алмаштыру нәтижәсендә алынган) муниципаль кыйммәтле кәгазьләр буенча йөкләмәләр үтөлгән дип танырга хокуклы.

19 статья. Муниципаль алынмалар

1. Жирлекнең муниципаль эчке алынмалары дигәндә, муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне урнаштыру юлы белән һәм Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан һәм кредит оешмаларыннан кредитлар рәвешендә жирлек исемненән заем акчаларын жирле бюджетка жәлеп итү аңлашыла, алар буенча Россия Федерациясе валютасында белдерелгән заемщик буларак жирлекнең бурыч йөкләмәләре барлыкка килә.

2. Жирлек муниципаль тышкы алынмалары дигәндә, Россия Федерациясе тарафыннан максатчан чит ил кредитларыннан файдалану кысаларында Жирлек исемненән жирле бюджетка кредитлар жәлеп итү аңлашыла, алар буенча чит ил валютасында чагылыш тапкан Россия Федерациясе каршындагы Жирлекнең бурыч йөкләмәләре барлыкка килә.

3. Муниципаль тышкы алынмалар чираттагы финанс елына һәм план чорына Россия Федерациясенә тышкы дөүләт хисаплашулары программасына кертелгән проектларны финанслау максатларында гамәлгә ашырыла.

4. Жирлек исемненән Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм жирлек Уставы нигезендә муниципаль алынмаларны гамәлгә ашыру хокукына авыл жирлеге Башкарма комитеты ия.

5. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләрне урнаштыру түбәндәге шартларны үтәгәндә жирлек тарафыннан гамәлгә ашырыла:

1) Жирлекнең бурыч йөкләмәләре буенча срогы чыккан бурычы булмау;

2) Жирлек тарафыннан Россия Федерациясе Хөкүмәте билгели торган дәрәжәдән түбәнрәк кредит рейтингы алынган, исемлеге Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә торган юридик затларның берәрсеннән яисә берничә рейтинг гамәлләрен гамәлгә ашыручы заттан.

6. Жирлекләр, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы уртача булган заемщиклар төркеменә кергән очракта, муниципаль алынмаларны гамәлгә ашырырга, районның бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләрен арттыруга китерә торган күләмнәрдә муниципаль гарантияләр бирергә, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясындагы 5 пунктында каралган, жирләүне бурыч тотрыклылыгы дәрәжәсе түбән булган заемщиклар төркеменә кертергә мөмкинлек биргән дәрәжәләргә кадәр муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.

7. Жирлекләр, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгының уртача дәрәжәсе булган заемщиклар төркеменә кергән очракта муниципаль хисаплашулар муниципаль гарантияләрне Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы белән муниципаль эчке һәм тышкы үзләштерүләр программалары, чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль гарантияләр, шулай ук күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр кертелгән очракта гына бирергә хокуклы.

8. Жирлек, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемщиклар төркеменә керткән очракта, муниципаль алынмаларны гамәлгә ашырырга, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясындагы 5 пунктында каралган Жирлекнең бурыч тотрыклылыгы күрсәткечләре күрсәткечләрән арттыруга китерә торган күләмнәрдә муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.

9. Жирлек, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемщиклар төркеменә керткән очракта, кредит оешмаларынан кредитлар рәвешендә һәм кыйммәтле кәгазьләр урнаштыру юлы белән муниципаль эчке үзләштерүләрне Жирлекнең бурыч йөкләмәләрен рефинанслау максатларында гына, шулай ук Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларынан Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясындагы 9 пунктында һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясындагы 7 пунктында каралган түләүгә сәләтлелекне торгызу планы кысаларында бирелгән максатчан бюджет кредитлары рәвешендә гамәлгә ашырырга хокуклы.

10. Жирлек, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемщиклар төркеменә керткән очракта, муниципаль тышкы алынмаларны гамәлгә ашырырга һәм чит ил валютасында муниципаль гарантияләр бирергә хокуклы түгел.

11. Жирлек, аны Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексының 311 статьясы нигезендә бурыч тотрыклылыгы түбән булган заемщиклар төркеменә керткән очракта, муниципаль эчке алынмаларны гамәлгә ашырырга, муниципаль гарантияләрен Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы тарафыннан муниципаль эчке алынмалар, Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр, чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль гарантияләр, шулай ук күрсәтелгән программаларга үзгәрешләр кертелгән очракта гына Россия Федерациясе валютасында бирергә хокуклы.

12. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1071 статьясындагы 9 пунктында каралган Жирлекнең түләү сәләтен торгызу планы кысаларында бирелгән Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларынан максатчан бюджет кредитлары буенча жирлекләр йөкләмәләрен реструктуризацияләү рәхсәт ителми.

20 статья. Жирлекнең алынмаларны чит ил валютасында күчерү белән гарантияләр бирү үзенчәлекләре

1. Жирлек Россия Федерациясенен чит ил валютасында алган акчаларын Россия Федерациясеннән алып, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 103 статьясындагы 25 пункты нигезләмәләрен исәпкә алып, чит ил кредитларынан жәлеп ителгән максатчан чит ил кредитларынан файдалану кысаларында гына чит ил валютасында гарантияләр бирергә хокуклы.

21 статья. Муниципаль алынмаларның чик күләме

1. Тиешле финанс елына муниципаль алынмалар алуның иң чик күләме дигәндә тиешле финанс елына муниципаль эчке һәм тышкы алынмалар

программалары буенча жирле бюджетка акчалар жәлеп итүнең жыелма күләме аңлашыла.

2. Жирле бюджетка акчалар жәлеп итү күләмнәре, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 103 һәм 104 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алып, чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчке һәм тышкы алынмалар программалары белән билгеләнә һәм тиешле финанс елында акчалар жәлеп итүнең гомуми суммасы жирле бюджет кытлыгын финанслауга юнәлдерелә торган акчаларның гомуми суммасыннан артмаса тиеш, һәм жирле бюджет турындагы карар белән тиешле финанс елына расланган жирлекнең бурыч йөкләмәләрен каплау күләмнәреннән артмаса тиеш.

3. Хисап финанс елында Жирлек акчаларының гомуми суммасы жирле бюджет кытлыгын финанслауга юнәлдерелгән акчаларның гомуми суммасыннан артып китсә, ағымдагы финанс елына салымнарның иң чик күләмен киметеп, күрсәтелгән арттырып жиберүгә юнәлдерелгән максатларга юнәлдерелергә тиеш.

22 статья. Муниципаль эчке һәм тышкы бурычның югары чикләре һәм жирлекнең бурыч тотрыклылыгы күрсәткеләренең чик күрсәткеләре

1. Жирле бюджет турындагы карар белән муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның (Жирлекнең чит ил валютасында йөкләмәләре булган очракта) өске чикләре, елның 1 гыйнварына, чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан килүче елның 1 гыйнварына (чираттагы финанс елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына торышы буенча) билгеләнә, шул исәптән Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр буенча бурычның югары чиге, чит ил валютасында муниципаль гарантияләр буенча (чит ил валютасында муниципаль гарантияләр буенча йөкләмәләр булган очракта) күрсәтелә.

2. Муниципаль эчке бурычның, муниципаль тышкы бурычның югары чикләре (жирлектә чит ил валютасында йөкләмәләр булган очракта) әлеге статьяның 3 һәм 4 пунктларында билгеләнгән чикләүләргә үтәгәндә билгеләнә.

3. Муниципаль бурыч күләме жирле бюджет турындагы карар белән чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) расланган жирле бюджет керемнәренең, физик затлар керемнәренә салымнан түлөөләрнең өстәмә нормативлары буенча салым керемнәренең расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренең гомуми күләменнән артмаса тиеш. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 136 статьясындагы 4 пунктында каралган чаралар күрелгән очракта, бурыч күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) жирле бюджет керемнәренең гомуми күләменнән, физик затлар керемнәренә салымнан түлөөләрнең өстәмә нормативлары буенча, кире кайтарылмый торган керемнәренең һәм (яисә) салым керемнәренең расланган күләмен исәпкә алмыйча, жирле бюджет керемнәренең гомуми күләменнән 50 проценттан артмаса тиеш.

4. Муниципаль бурычка хезмәт күрсәтү чыгымнары күләме түбәндәге таләпләргә үтәгәндә жирле бюджет турындагы карар белән раслана:

1) чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) муниципаль бурычка хезмәт күрсәтүгә чыгымнар күләме чираттагы финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законы белән расланган Татарстан Республикасы законы яисә чираттагы финанс елына һәм план чорына жирле бюджет турындагы карар (чираттагы финанс елы) белән тиешле бюджет чыгымнарының гомуми күләменәң 10 процентыннан артмаса тиеш, моңа Россия Федерациясе бюджет системасы

бюджетларыннан бирелә торган субвенцияләр исәбеннән башкарыла торган чыгымнар күләме керми;

2) чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) җирле бюджет турында карар белән расланган чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) һәм Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан гомуми салым, салым булмаган керемнәр күләменә җирле бюджет түләвенә һәм дотацияләренә еллык суммасы җирле бюджет системасы бюджетларыннан чираттагы финанс елына җирле бюджет турында карар белән расланган түләүләренә 20 процентыннан артмаса тиеш; күрсәтелгән нисбәтне исәпләгәндә, елның 1 гыйнварыннан соң, киләсе финанс елында һәм план чорыннан соң бурычларны вакытыннан алда каплауга җибәрелә торган түләүләр суммасы исәпкә алынмый.

23статья. Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программасы

1. Программа чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программасы чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган чит ил валютасында муниципаль гарантияләр исемлегеннән гыйбарәт, түбәндәге белешмәләргә күрсәтеп:

1) гарантиянең һәр юнәлеш (максатлар), категорияләр (төркемнәр) һәм (яисә) гарантиянең һәр юнәлеше (максатлары) буенча гарантияләр күләмен күрсәтеп, гарантияләү юнәлешләре (максатлары);

2) гарантияләр һәм алар тәмин итә торган йөкләмәләр валютасы;

3) гарантияләренә гомуми күләме;

4) гарантның принципалларга карата регресс таләбе хокукы булу (булмау);

5) гарантияләр бирүнең һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Муниципаль гарантия муниципаль гарантия белән тәмин ителә торган йөкләмәләр

3. Чит ил валютасында муниципаль гарантияләр программасы бюджет турындагы тиешле карарга кушымта булып тора.

24 статья. Муниципаль тышкы алынмалар программасы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль тышкы алулар программасы максатчан чит ил кредитларын һәм (яисә) чираттагы финанс елында чит ил валютасында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) чит ил валютасында куллану кысаларында җирле бюджеттан чит ил валютасында жәлеп ителә торган бюджет кредитлары исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль тышкы алынмалар программасы белән түбәндәгеләр билгеләнә:

1) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында федераль бюджеттан җирле бюджетка федераль бюджеттан чит ил валютасына жәлеп ителә торган бюджет кредитлары буенча барлыкка килә торган бурычларны каплау күләме һәм сроклары;

2) максатчан чит ил кредитларын куллану кысаларында җирле бюджетка федераль бюджеттан чит ил валютасында жәлеп ителгән бюджет кредитлары буенча барлыкка килгән чираттагы финанс елында һәм план чорындагы (чираттагы финанс елында) Җирлек бурычларын каплау күләме.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль тышкы алынмалар программасы җирле бюджет турындагы карарга

чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) кушымта булып тора.

25 статья. Муниципаль эчке алынмалар программасы

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчке алынмалар программасы чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында) гамәлгә ашырыла торган һәм (яисә) түләнелә торган тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча муниципаль эчке алынмалар исемлегеннән гыйбарәт.

2. Муниципаль эчке алынмалар программасы белән түбәндәгеләр билгеләнә:

1) чираттагы финанс елында һәм план чорында (чираттагы финанс елында), тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча муниципаль эчке алынмаларны гамәлгә ашырганда барлыкка килә торган жирле бюджетка акчалар жәлеп итү күләмнәре һәм бурыч йөкләмәләрен түләүнең иң чик сроклары;

2) Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән муниципаль бурыч йөкләмәләрен тиешле бурыч йөкләмәләре төрләре буенча каплау күләмнәре.

3. Чираттагы финанс елына һәм план чорына (чираттагы финанс елына) муниципаль эчке алынмалар программасы чираттагы финанс елына һәм план чорына тиешле бюджет турындагы карарга кушымта булып тора (чираттагы финанс елы).

4. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 105 статьясы нигезендә муниципаль эчке бурыч үткөрү муниципаль эчке алынмалар программасында чагылмый.

26 статья. Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр программасы

1. Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр программасы чираттагы финанс елында һәм план чорында бирелә торган Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр исемлегеннән гыйбарәт, түбәндәге белешмәләрне күрсәтеп:

1) һәр юнәлеш (максатлар), категорияләр (төркемнәр) һәм (яисә) гарантиянең һәр юнәлеше (максатлары) буенча гарантияләр күләмен күрсәтеп, гарантияләү юнәлешләре (максатлары);

2) гарантияләрнең гомуми күләме;

3) принципалларга гарантның регресс таләбе хокукы булу (булмау);

4) гарантияләр бирүнең һәм үтәүнең башка шартлары.

2. Россия Федерациясе валютасында күрсәтелгән йөкләмәләр буенча муниципаль гарантияләр бары тик Россия Федерациясе валютасында гына бирелә һәм үтәлә.

3. Россия Федерациясе валютасында муниципаль гарантияләр программасы бюджет турындагы тиешле карарга кушымта булып тора.

27 статья. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмиссиясе

1. Номиналь бәя буенча чираттагы финанс елына һәм план чорының һәр елында (чираттагы финанс елына) муниципаль кыйммәтле кәгазьләрнең иң чик күләмнәре муниципаль эчке бурычның өске чикләре нигезендә тиешле бюджет турындагы карар белән билгеләнгән жирлек Советы тарафыннан билгеләнә.

2. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмиссиясе процедурасы дәүләт һәм муниципаль кыйммәтле кәгазьләрнең эмиссия үзенчәлекләре һәм мөрәжәгатә турында Россия Федерациясе законнары белән жайга салына.

3. Авыл жирлеге исемнән чыгарылган кыйммәтле кәгазьләр муниципаль кыйммәтле кәгазьләр дип таныла.

4. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләрнең эмитенты булып жирлекнең Уставы тарафыннан муниципаль алынмаларны гамәлгә ашыру хокукы бирелгән Башкарма комитеты тора.

5. Жирлек тарафыннан чыгарылырга мөмкин булган муниципаль кыйммәтле кәгазьләрнең төрләре һәм аларның эмиссия һәм мөрәжәгать итү тәртибе һәм шартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнә.

28 статья. Муниципаль гарантияләр

1. Муниципаль гарантия шартнамәдән яисә башка килешүдән (төп йөкләмәләрдән) барлыккакилгән бенефициар алдында аның акчалата йөкләмәләрен тиешенчә үтәүне тәмин итә.

2. Муниципаль гарантия принципалның йөкләмәләрен вакытыннан алда үтәүне тәмин итми, шул исәптән аларны вакытыннан алда башкару йә бурычларны үтәү срогы якынлашып килүче дип саналган вакыйгалар (хәлләр) һөжүм итү турында таләпләр куелган очракта да.

3. Муниципаль гарантиянең язма рәвешә мәжбүри.

4. Муниципаль гарантия төп йөкләмәләр суммасы күрсәтелгән валютада бирелә һәм башкарыла.

5. Муниципаль гарантия буенча гарант гарантия суммасы чикләрендә үзә тәмин иткән йөкләмә буенча субсидия җаваплылыгына ия.

6. Муниципаль гарантиядә түбәндәгеләр күрсәтелә:

1) гарантның (тиешле гавами-хокукый берәмлек - Район) исеме һәм гарант исемнән гарантия биргән органның исеме;

2) бенефициарның исеме;

3) принципал исеме;

4) гарантия бирелә торган йөкләмә (исеме, бәяләмә датасы һәм номеры (ул булганда), төп йөкләмәнең гамәлдә булу срогы яисә аның буенча йөкләмәләренә үтәү срогы, якларның исемнәре, төп йөкләмәләренә башка җитди шартлары күрсәтеләп);

5) гарантия буенча гарант йөкләмәләре күләме һәм гарантиянең иң чик суммасы;

6) гарантия бирү нигезләре;

7) гарантиянең үз көченә керү датасы яисә гарантия үз көченә керә торган вакыйга (шарт);

8) гарантиянең гамәлдә булу вакыты;

9) гарантияле очракны билгеләү, гарантия үтәү турында бенефициарның таләпләрен күрсәтү вакыты һәм тәртибе;

10) гарантияне чакыртып алу нигезләре;

11) гарантия буенча гарант тарафыннан йөкләмәләренә башкару тәртибе;

12) гарантия суммасын тулы күләмдә яисә гарантия үтәгәндә, үтәгәндә (башка нигезләрдә туктатылганда) тулы күләмдә яисә гарантия белән тәмин ителгән принципалның йөкләмәләренә нинди дә булса өлешендә һәм гарантиядә билгеләнгән башка очракларда киметү нигезләре;

13) гарантияне туктату нигезләре;

14) гарантның алдан язмача ризалыгынан башка үзгәртелә алмаган төп йөкләмәләр шартлары;

15) муниципаль гарантия буенча бенефициар гаранты (принципалга, регресска гарантың регресс таләбе) түлэгән акчаларны каплау турындагы принципалга карата гарант таләбе булу яисәбулмау;

16) гарантиянең башка шартлары, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында, гарантның норматив хокукый актларында, гарант исеменнән гарантияне бирүче орган актларында билгеләнгән белешмәләр.

7. Гарантның принципалга карата регресс таләбе хокукын күздә тотмаган муниципаль гарантия бары тик хужалык жәмгыяте йөкләмәләре буенча гына бирелергә мөмкин, акцияләренең 100 проценты (өлешләре) муниципаль гарантия бирә торган муниципаль гарантия бирүчегә карый, муниципаль гарантияне күрсәтүче жирлек милкендә була. Нигезен тулысынча яисә өлешчә хосусыйлаштырган очракта, мондый муниципаль гарантия принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукы белән бирелгән дип санала һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1153 статьясы һәм Россия Федерациясе граждан законнары таләпләренә туры килә торган, жирле администрация актларында билгеләнгән срокта гарантның тулысынча яисә гарантиянең нинди дәбулса өлешендә үтөлүгә бәйле рәвештә барлыкка килә торган принципалга карата регресс таләбе таләбенәң үтөлүен тәмин итү принцибының бурычы барлыкка килә. Күрсәтелгән тәмин итү этапшырганчы муниципаль гарантияне үтәү рөхсәт ителми.

8. Муниципаль гарантиянең үз көченә керүе календарь дата яисә гарантиядә күрсәтелгән билгеле бер вакыйга (шартлар) житү белән билгеләнә.

9. Бенефициарның алдан язмача ризалыгыннан башка муниципаль гарантия шартларын үзгәртүгә хокуксыз.

10. Гарантка карата таләпнең муниципаль гарантия буенча кабул ителгән бенефициары, күрсәтелгән хокукларны, муниципаль гарантия белән тәмин ителә торган принципал (эмитент) йөкләмәләрен үтәү, облигациягә хокукларны яңа хужага (сатып алуыга) күчүгә бәйле рәвештә, кыйммәтле кәгазьләр турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә тапшыру (күчү) керми, гарантның алдан язма ризалыгыннан башка (башка нигезләр буенча) тапшырыла алмый.

11. Муниципаль гарантия гарантиядә күрсәтелгән очракларда һәм нигезләрдә гарант тарафыннан (шул исәптән әлеге статьяның 6 пунктының 14 бүлегендә күрсәтелгән төп йөкләмәләр шартларында гарантның алдан язма ризалыгыннан башка үзгәртелгән очракта), шулай ук әлегә статьяның 7 пунктында һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1153 статьясындагы 5 пунктында билгеләнгән бурыч принципаломын үтәмәгәндә, кире алына.

12. Муниципаль гарантия буенча акча түләү турындагы бенефициарның таләбе (гарантия үтәлеше турындагы бенефициарның таләбе) гарантия белән билгеләнгән очракта гына (гарантияле очрак барлыкка килгәндә) гарантка белдерелергә мөмкин. Гарантия үтәлеше турында бенефициарның таләпләре гарантиядә билгеләнгән тәртиптә язма рәвештә гарантка гарантиядә күрсәтелгән документлар белән күрсәтелергә тиеш.

13. Бенефициар муниципаль гарантия һәм муниципаль гарантия бирү турындагы шартна мәдәбилгеләнгән сроктан иртәрәк гарантияне үтәү турындагы таләпне, шул исәптән, принципал йөкләмәләре гарантияләре белән тәмин ителгән гарантияләренә үтәү срогы якинлашып килүче дип саналган вакыйгалар (хәлләр) барлыкка килгән очракта, күрсәтергә хокуксыз.

14. Гарант гарантияне үтәү турында бенефициар таләбе куелу турында принципалга хәбәритергә һәм таләпнең күчermәсен принципалга тапшырырга тиеш.

15. Гарант муниципаль гарантиядә билгеләнгән вакытта күрсәтелгән таләпкә кушымта итеп бирелгән документлар һәм таләп гарантиясе гарантиясе һәм аңа кушып бирелгән документлар белән гарантия башкару турындагы бенефициарның таләбен карарга тиеш.

16. Гарантияне башкару турында бенефициарның һәм аңа кушымта итеп бирелгән документларның таләпләре нигезсез һәм (яисә) тиешле гарантияләр шартларына туры килми дип таныла һәм гарант бенефициарның түбәндәге очрақларда таләпләрен канәгатьләндерүдән баш тарта:

1) таләп һәм (яисә) аңа кушымта итеп бирелгән документлар гарантия (гарантиянең гамәлдә булу срогы) бирелгән вакыт тәмамланганнан соң гарантия күрсәтелгән;

2) таләп һәм (яисә) аңа кушымта итеп бирелгән документлар билгеләнгән гарантияне бозып гарантия күрсәтелгән;

3) таләп һәм (яисә) аңа кушымта итеп бирелгән документлар гарантия шартларына туры килми;

4) бенефициар принципал һәм (яисә) өченче затлар тарафыннан тәкъдим ителгән принципал гарантияләре белән тәмин ителгән йөкләмәләргә тиешенчә үтәүне баш тарткан;

5) әлеге статьяның 7 пунктында һәм Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1153 статьясындагы 6 пунктында билгеләнгән очрақларда;

6) гарантиядә билгеләнгән башка очрақларда.

17. Гарантия үтәләше турында һәм (яисә) аңа кушымта итеп бирелгән документлар турында бенефициар таләбе муниципаль гарантиянең нигезләнмәгән һәм (яисә) тиешле шартлары булмаган дип танылган очракта, гарант бенефициарга аның таләбен канәгатьләндерүдән баш тарту турында хәбәр итәргә тиеш.

18. Гарант, принципалны күз алдына китерергә мөмкин булган бәхәс бенефициары таләпләренә каршы торырга хокуклы. Гарант хәтта принципал алардан баш тарткан яки үз бурычын таныган очракта да каршы килү мөмкинлекләренә хокукны югалтмый.

19. Гарантиянең һәм аңа кушымта итеп бирелгән документларның үтәләше турында бенефициар таләбе расланган очракта, гарант гарантиядә билгеләнгән сикте гарантия буенча йөкләмәгә үтәргә тиеш.

20. Муниципаль гарантия белән каралган бенефициар алдында гарантның йөкләмәсе гарантия белән тәмин ителгән принципалның вакыты чыккан йөкләмәләргә күләмдә, әмма гарантия күләмәннән артык булмаган күләмдә акча түләү белән чикләнә.

21. Муниципаль гарантия буенча бенефициар алдында гарантны билгеләү туктатыла:

1) гарантиядә билгеләнгән күләмдә бенефициар гарантиясен түләп;

2) ул бирелгән (гарантиянең гамәлдә булу вакыты) гарантиядә билгеләнгән вакыт узгач;

3) гарантия белән тәмин ителгән принципалның принципалга һәм (яисә) өченче затлар тарафыннан үтәлгән очракта йө күрсәтелгән йөкләмәләргә башка нигезләр буенча туктаткан очракта (бенефициар тарафыннан күрсәтелгән гарантия һәм (яисә) судка гарантияне үтәү турындагы таләпнең булуына карамастан);

4) бенефициарның гарантия һәм (яисә) бенефициарның гарантия буенча йөкләмәләреннән гарантны азат итү турындагы язма гаризасын кире кагу юлы белән, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 1151 статьясында каралган гарантия принципал гарантия мондый гарантия буенча бенефициарларның фактта булмавы һәм килчәктә алар барлыкка килү өчен нигезләрнең булмавы шартларында гарантия кире кагу нәтижәсендә;

5) гарантия бирелгән принципалның йөкләмәсе билгеләнгән вакытта барлыкка килмәсә;

6) бенефициар гарантка һәм (яисә) судка гарантия үтәү турындагы гарантка таләпнебелдергәннән соң (шул исәптән принципалны бетерү белән бәйле рәвештә һәм (яисә) бенефициарның һәм (яисә) бенефициарны юкка чыгаруга бәйле рәвештә) төп йөкләмәне туктатып яисә аны гамәлдәбулмаган килешү дип тану;

7) бенефициар тарафыннан башка затка тапшырылган яисә бенефициарның гарантия, хокуklar һәм (яисә) бурычларның төп йөкләмәләре буенча гарантка карата таләпләрнең, гарантия, хокуklar һәм (яисә) вазыйфалар буенча таләпләрнең (хокуklarның һәм бурычларның) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә, облигациягә хокуklarның яңа хужасына (сатыпалучыга) күчүгә бәйле рәвештә, гарантия белән тәэмин ителә торган принципалның (эмитентның) йөкләмәләрен үтәүгә бәйле рәвештә, кыйммәтле кәгазьләр турында күрсәтелгән таләпләр (хокуklar һәм йөкләмәләр) тапшырылганнан тыш) башка нигезләрдә күчү очрагында;

8) башка затка принципал белән бирелгән очракта яисә башка затка хокуklarын һәм (яисә) бурычларын (бурычларын) төп йөкләмәләр буенча гарантның алдан язмача ризалыгыннан башкагына тапшыру;

9) гарантияне гарантиядә күрсәтелгән очраklарда һәм нигезләрдә чакыртып алу нәтижәсендә;

10) гарантиядә билгеләнгән башка очраklарда.

22. Аның буенча гарант йөкләмәләре туктатылганнан соң, бенефициар белән гарантия тоту күрсәтелгән гарантия буенча нинди дә булса хокуklar бенефициары өчен сакланмый.

23. Муниципаль гарантияне туктату турында билгеле булган гарант бу хакта бенефициарга һәм принципалга хәбәр итәргә тиеш.

Муниципаль гарантияне бәяләүгә яки туктатуга китерерлек хәлләр барлыкка килү турында билгеле булган Бенефициар һәм принципал бу турыда гарантка хәбәр итәргә тиеш.

24. Әгәр муниципаль гарантияне гарант тарафыннан үтәү принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукын барлыкка китерсә йә бенефициарның принципалга карата таләбе хокуклары гарантына бирелсә, мондый муниципаль гарантияне үтәү өчен акчалар тиешле бюджет дефицитын финанслау чыганаklарында исәпкә алына, ә мондый муниципаль гарантия буенча йөкләмәләрне үтәү бюджет кредиты бирү буларак чагыла.

25. Әгәр муниципаль гарантияне гарант тарафыннан үтәү принципалга карата гарантның регресс таләбе хокукын барлыкка китермәсә йә бенефициарның принципалга карата таләбе хокуклары гарантка бирелмәсә, мондый муниципаль гарантияне үтәү өчен акчалар тиешле бюджет чыгымнарында исәпкә алына.

26. Гарантка гарант тарафыннан тулы күләмдә яисә гарантия буенча йөкләмәләрнең нинди дәбулса өлешендә түләнгән, яисә бенефициарның принципалга карата таләбе хокуклары гарантка бирелгән хокуklarны үтәү тәртибендә түләнгән акчаларны регресс тәртибендә кайтару исәбенә алынган акчалата чаралар бюджет кредитларын кире кайтару буларак чагылдырыла.

27. Муниципаль гарантияләр белән тәэмин ителә торган кредитлар һәм заемнар максатчан булырга тиеш.

28. Муниципаль гарантия белән тәэмин ителгән кредит (заем) акчаларыннан максатчан файдаланмау факты ачыкланган очракта, муниципаль гарантия бирү турындагы шартнамәдә билгеләнгән йөкләмәләрне үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән очракта, принципал һәм бенефициар Россия Федерациясе законнары, муниципаль гарантия бирү турындагы шартнамәдә билгеләнгән җаваплы була.

29. Бензициарлар билгеле булмаган затлар даирәсе булган йөкләмәләрне тәэмин итүгә биреләторман муниципаль гарантиянең үзенчәлекләре Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнә.

30. Муниципаль кыйммәтле кәгазьләр эмиссиясе нәтижәсендә барлыкка килгән йөкләмәләрбуенча муниципаль гарантияләр бирү һәм үтәү үзенчәлекләре Россия Федерациясе Бюджеткодексында билгеләнә.

31. Муниципаль гарантияләр бирү тәртибе һәм шартлары Россия Федерациясе Бюджет кодыһәм аның нигезендә кабул ителгән әлеге карар белән билгеләнә.

2 бүлек. ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫ ПРОЕКТЫН ТӨЗҮ ҺӘМ КАРАУ

29 статья. Жирлек бюджеты проектының төзү нигезләре

1. Жирлек бюджеты проекты чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәэмин итү максатларында жирлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразы нигезендә төзелә.

2. Жирлек бюджеты проектының төзү - жирлек Башкарма комитетының гадәттән тыш өстенлегә.

Жирлек бюджеты проектының төзү тәртибе һәм сроклары, Россия Федерациясе Бюджет кодексында, жирлек уставында һәм жирлек Советы карарларында билгеләнгән таләпләрне үтәп, жирлек Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

3. Жирлек бюджеты проекты муниципаль хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә гавами тыңлауларда фикер алышырга тиеш. Гавами тыңлаулар йомгаклары буенча, финанс орган жирлек бюджеты проектының эшләп бетерә торган тәкъдимнәр эшләнә.

30 статья. Жирлек бюджеты проектының төзү өчен кирәкле белешмәләр

1. Жирлек бюджеты проектының вақытында һәм сыйфатлы итеп төзү максатларында жирлек Башкарма комитеты дөүләт хакимиятенең башка органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан кирәкле белешмәләр алырга хокуклы.

2. Жирлек бюджеты проектының төзү түбәндәгеләргә нигезләнә:

1) Россия Федерациясе Президентының Бюджет юлламасында;

2) Татарстан Республикасы Президенты Юлламасында;

3) жирлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразында;

4) бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләрендә;

5) муниципаль программаларда;

6) озак сроклы чорга бюджет фаразында (бюджет фаразы проекты, бюджет фаразына үзгәрешләр проекты).

31 статья. Жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы

1. Жирлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразы өч елга (чираттагы финанс елы һәм план чоры) эшләнә.

2. Жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы ел саен жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә әзерләнә.

3. Жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы жирлек башкарма комитеты тарафыннан жирлек Советына бюджет проектын кертү турында карар кабул ителү белән бер үк вакытта карала.

4. Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразы план чоры параметрларын төгәлләштерү һәм план чорының икенче ел параметрларын өстәү юлы белән эшләнә.

Шәһәрнең социаль-икътисадый үсеш фаразына аңлатма язуында фараз параметрларын нигезләү, шул исәптән аларны алдан фаразланган үзгәрешләрнең сәбәпләре һәм факторлары күрсәтелгән алдан расланган параметрлар белән чагыштыру да китерелә.

5. Жирлек бюджеты проектын төзү яисә карау барышында жирлекнең социаль-икътисадый үсеше фаразын үзгәртү жирлек бюджеты проектының төп характеристикаларын үзгәртүгә китерә.

6. Жирлекнең озак вакытка социаль-икътисадый үсеше фаразы жирлекнең жирле администрациясе белән Чистай муниципаль районы жирле администрациясе арасында килешү нигезендә Чистай муниципаль районының жирле администрациясе тарафыннан эшләнәргә мөмкин.

32 статья. Бюджет керемнәрен фаразлау

Бюджет керемнәре жирлек Советына салымнар һәм жыемнар һәм бюджет законнары турындагы карар проектын, шулай ук Россия Федерациясе законнарын, Россия Федерациясе субъектлары законнарын, жирлек Советының муниципаль хокукый актларын һәм Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларының салым булмаган керемнәрен билгеләүче жирлек Советының социаль-икътисадый үсеш фаразы нигезендә фаразлана.

33 статья. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру

1. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру жирлек башкарма комитеты билгели торган тәртиптә һәм методика нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру гамәлдәге һәм кабул ителә торган йөкләмәләргә үтәүгә бюджет ассигнованиеләре буенча аерым гамәлгә ашырыла.

3. Бюджет һәм автоном учреждениеләр тарафыннан муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру, чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль биремне исәпкә алып, шулай ук хисап финанс елында һәм ағымдагы финанс елында аның үтәлешен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

34 статья. Жирлекнең муниципаль программалары

1. Муниципаль программалар жирлек жирлегенең Башкарма комитеты (алга таба - муниципаль программалар) тарафыннан раслана.

Муниципаль программаларны гамәлгә ашыру сроклары үзләре билгели торган тәртиптә жирлекнең Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Муниципаль программалар эшләү һәм күрсәтелгән программаларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру турында карарлар кабул итү тәртибе жирлек Башкарма комитетының муниципаль хокукый акты белән билгеләнә.

2. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыруны финанс яғыннан тәэмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләме Жирлек башкарма комитетының программаны раслаган муниципаль хокукый акты нигезендә бюджет

чыгымнарының һәр максатчан маддәсе буенча бюджет чыгымнарының тиешле программасы турындагы карар белән раслана.

Финанслауга тәкъдим ителә торган муниципаль программалар чираттагы финанс елыннан башлап жирлек Башкарма комитеты тарафыннан расланырга тиеш.

3. Һәр муниципаль программа буенча ел саен аны гамәлгә ашыруның нәтижәлелегенә бәя бирелә. Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләү тәртибе һәм критерийлары жирлек Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләү нәтижәләре буенча жирлек бюджеты турындагы карар проекты кертелүгә бер айдан да соңга калмыйча жирлек Советына юлланган көнгә кадәр программаны гамәлгә ашыруга яисә аны гамәлгә ашыруны вакытыннан алда туктатуга бюджет ассигнованиеләрен чираттагы финанс елыннан башлап кыскарту турында карар кабул ителергә мөмкин.

Өлеге карар кабул ителгән очракта һәм муниципаль контрактлар программаларын үтәүгә төзелгән очракта, жирлек бюджетында муниципаль контрактларның чыгым йөкләмәләрен үтәүгә бюджет ассигнованиеләре каралган, алар буенча яклар аларны туктату турында килешүгә ирешмәгән.

4. Жирлек бюджетында ведомство максатчан программаларын гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре каралган, аларны эшләү, раслау һәм гамәлгә ашыру жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

35статья. Жирлек бюджеты турында карар проектында карау һәм раслау өчен тапшырыла торган күрсәткечләрнең составы

1.Жирлек Советы карарында жирлек бюджеты турындагы карарда бюджет керемнәренең гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, бюджет дефициты (профициты) һәм шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән башка күрсәткечләр керә торган бюджетның төп характеристикалары булырга тиеш.

2. Бюджет турындагы карар белән түбәндәгеләр раслана:

1) бюджет керемнәренең баш администраторлары исемлеге;

2) бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары исемлеге;

3) бюджет ассигнованиеләрен чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнары классификациясенә бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, чыгымнар төрләре төркемнәре буенча бүлү;

4) бюджет ассигнованиеләрен шәһәр бюджеты акчаларын баш урнаштыручылар, бүлекләр, бүлекчәләр, максатчан маддәләр, чыгымнар төрләре төркемнәре буенча чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнары классификациясе төрләре төркемнәре буенча бүлү;

5) гавами норматив йөкләмәләрне үтәүгә жибәрелә торган бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме;

6) чираттагы финанс елында һәм план чорында башка бюджетлардан алына торган яисә Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелә торган бюджетара трансфертлар күләме;

7) чираттагы финанс елына һәм план чорының беренче елына бюджет расланган (расланган) чыгымнарның гомуми күләме шәһәр бюджеты чыгымнарының гомуми күләменә 2,5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган шәһәр бюджеты чыгымнарын исәпкә алмыйча) план чорының икенче елына шәһәр бюджеты

чыгымнарының гомуми күләменең кимендә 5 проценты күләмендә (максатчан билгеләнеше булган Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган шәһәр бюджеты чыгымнарын исәпкә алмыйча);

8) чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы;

9) муниципаль эчке бурычның югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның югары чиге, киләсе елның 1 гыйнварына һәм план чорының ел саен, муниципаль гарантияләр буенча бурычның югары чиге күрсәтелеп, муниципаль финанс елы торышы буенча;

10) Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм җирлек Советы карарларында билгеләнгән шәһәр бюджетының башка күрсәткечләре.

3 бүлек. ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫН КАРАУ ҺӘМ РАСЛАУ

36 статья. Жирлек бюджеты турында карар проектын җирлек Советы каравына кертү

1. Жирлек Башкарма комитеты авыл җирлеге Советына агымдагы елның 15 ноябрена кадәр җирлек бюджеты турындагы карар проектын кертә.
2. Бюджет проекты белән бер үк вакытта җирлек Советына әлеге Нигезләмәнең 35 статьясы нигезендә документлар һәм материаллар бирелә.

4 бүлек. ЖИРЛЕК БЮДЖЕТЫН ҮТӘУ

37 статья. Бюджетны үтәү нигезләре

Жирлек бюджетын үтәү җирлек Башкарма комитеты тарафыннан тәэмин ителә.

Жирлек бюджетын үтәүне оештыру җирлек Башкарма комитетына йөкләнә. Бюджетны үтәү җыелма бюджет язмасы һәм касса планы нигезендә оештырыла.

Жирлек бюджеты касса бердәмлеге һәм чыгымнарның бирелгәнлеге нигезендә башкарыла.

38 статья. Жирлек бюджетының җыелма бюджет язмасы

1. Җыелма бюджет язмасын төзү, раслау һәм аңа үзгәрешләр кертү җирлек башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2. Җыелма бюджет язмасының расланган күрсәткечләре җирлек бюджеты турындагы җирлек Советы карарына туры килергә тиеш.

Жирлек Советы карарына үзгәрешләр кертү турында карар кабул ителгән очракта, җирлек Башкарма комитеты тарафыннан җыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертелә.

3. Җыелма бюджет язмасына җирлек Башкарма комитеты җитәкчесе карарлары нигезендә, бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә генә үзгәрешләр кертелергә мөмкин:

- бюджет ассигнованиеләре гавами норматив бурычларны үтәү өчен каралган, - агымдагы финанс елында аларны үтәү өчен бюджет турындагы карар белән расланган ассигнованиеләрнең гомуми күләме чикләрендә, шулай ук бюджет ассигнованиеләре составында резервланган акчаларны яңадан бүлү исәбенә аны 5 проценттан артмаган очракта;

- бюджет акчаларын алучылар, шулай ук муниципаль мөлкәтне тапшыруга бәйле рәвештә төп бүлүчеләр (бүлүчеләр) функцияләре һәм вәкаләтләре үзгәргән очракта;

- жирле бюджет акчаларына түләттерүне күздә тотучы актларны үтәгән очракта;

- резерв фондлары акчаларыннан, шулай ук расланган бюджет ассигнованиеләре составында башкача резервланган акчалардан файдаланган (яңадан бүлгән) очракта, бюджет турындагы карарда аларны куллану күләме һәм юнәлешләре күрсәтелгән;

- конкурс нигезендә бирелә торган бюджет ассигнованиеләре яңадан бүленгән очракта;

- бюджет ассигнованиеләре ағымдагы финанс елы белән план чоры арасында яңадан бүлешкән очракта, бюджет ассигнованиеләренә гомуми күләме турында карар белән каралган чикләрдә бюджет ассигнованиеләренә төп күрсәтмәсенә тиешле финанс елына муниципаль хезмәт күрсәтүләргә бюджет акчалары бүлеп бирелгән очракта;

- максатчан билгеләнешле физик һәм юридик затлардан бюджет турындагы карар белән расланган күләмнәрдән тыш субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансфертлар һәм кире кайтарылмый торган керемнәр алган очракта, шулай ук күрсәтелгән чаралар кыскартылган (ихтыяҗны кире кайтарган) очракта;

- муниципаль учреждениеләр тибы һәм муниципаль унитар предприятиеләренә оештыру-хокукый рәвештә үзгәргән очракта;

- ағымдагы елның бюджет ассигнованиеләре төзелгән муниципаль контрактлар өчен товарлар кайтартуга, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә түләүгә арттырылган очракта, хисап финанс елында шушы муниципаль контрактларның шартлары нигезендә әлеге карар белән билгеләнгән таләпләр нигезендә күрсәтелгән муниципаль контрактларны үтәүгә файдаланылмаган бюджет ассигнованиеләре шушы финанс елы башына файдаланылмаган калдыктан артмаган күләмдә түләнергә тиеш;

- бюджет ассигнованиеләре бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашыруга яңадан кертелгән һәм муниципаль милек объектларына капитал салуларны гамәлгә ашыруга субсидияләр (юл фондларының бюджет ассигнованиеләреннән тыш) бирелгән очракта, капитал кертемнәргә гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итү ысулы үзгәргәндә, капитал кертемнәргә гамәлгә ашыруга бюджет инвестицияләре һәм субсидияләр бирү тәртибенә үзгәрешләр кертелгәннән соң күрсәтелгән муниципаль милеккә капитал салуларны гамәлгә ашыруга субсидияләр, муниципаль контрактлар яисә субсидияләр бирү турында килешүләр кертелгәннән соң.

Әлеге пунктның бишенче абзацында күрсәтелгән жирлек бюджеты акчалары жирлек башкарма комитеты тарафыннан каралган.

Әлеге пунктта билгеләнгән нигезләрдә җыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертү бюджет турындагы карар белән расланган бюджет ассигнованиеләре күләме чикләрендә гамәлгә ашырыла, моңа ярашлы рәвештә җыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертү бюджет турындагы карар белән расланган чыгымнарның гомуми күләмен арттырып башкарылырга мөмкин.

Җыелма бюджет язмасына үзгәрешләр керткәндә гавами норматив бурычларны үтәүгә һәм бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә башка бюджет ассигнованиеләрен арттыру өчен муниципаль бурычка хезмәт күрсәтүгә каралган бюджет ассигнованиеләрен киметү рөхсәт ителми.

4. Жирлек бюджетының җыелма бюджет язмасын төзү һәм алып бару тәртибендә бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бүлекчеләр, максатчан маддәләр, чыгымнар төрләренә төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) буенча йә

бюджет акчаларының төп бүлүчеләре, бүлекләр, бүлекчәләр, максатчан маддәләр (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), җирлек бюджеты чыгымнары чыгымнары классификациясенә чыгымнар төрләре төркемнәре (төркемнәре һәм төркемнәре) буенча җыелма бюджет язмасы күрсәткечләрен раслау күздә тотыла.

Җирлек бюджетының җыелма бюджет язмасын төзү һәм алып бару тәртибендә бюджетлар чыгымнары классификациясенә элементлары (ярдәмчә төркемнәре һәм элементлары) төрләре кодлары, дәүләт идарәсе секторының операцияләр классификациясе чыгымнары кодлары буенча җыелма бюджет язмасы күрсәткечләрен раслау, шул исәптән бюджет чыгымнарының төрле максатчан статьялары һәм (яисә) төрләре, дәүләт идарәсе секторының, бюджет акчаларының төп күрсәткечләрен классификацияләү төркемнәре һәм статьялары өчен дифференциацияләнгән булуы каралырга мөмкин.

39статья. Касса планы

1. Касса планын төзү һәм алып бару җирлек Башкарма комитеты тарафыннан башкарыла.
2. Касса планында җирлек бюджетының бердәм санында калган ресурслар белән идарә итү операцияләрен гамәлгә ашыруга кулланыла торган акчаларның иң чик күләме билгеләнә.
3. Җирлек Башкарма комитеты касса планын төзү һәм алып бару тәртибен, шулай үк бюджет акчаларын баш администратор тарафыннан бюджет керемнәренә баш администраторы тарафыннан касса планын төзү һәм алып бару өчен кирәкле белешмәләргә финанслау чыганакларының баш администраторы тарафыннан тапшыру составын һәм срокларын билгели.
4. Муниципаль контрактларны, башка шартнамәләргә түләү буенча бюджеттан касса түлөөләрен фаразлау, муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуны планлаштырганда төзелгән муниципаль контрактлар, шартнамәләр буенча акча йөкләмәләргә түләү срокларын һәм күләмнәргә исәпкә алып, төзелә.

40 статья. Җирлек бюджетының керемнәр буенча үтөлеше

Бюджетның керемнәр буенча үтөлеше түбәндәгеләргә күздә тотыла:
агымдагы финанс елында Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән җирлек Советы карары һәм Татарстан Республикасының башка законнары турындагы карары һәм җирлек Советы карарлары белән Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләргә нигезендә кабул ителгән Федераль казначылык органнары һәм бюджетка башка керемнәр нормативлары буенча бүленә торган Россия Федерациясе бюджет системасына салымнар, җыемнар һәм башка керемнәр бүлүдән җирлек бюджетының бердәм санына кергү;

артык бүленгән суммаларны күчерү, артык түләнгән яисә артык түләтелгән суммаларны кире кайтару, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен процентлар һәм артык түләтелгән суммалар процентлар суммасы;

Россия Федерациясе законнары нигезендә артык түләнгән яисә артык түләтелгән суммаларны исәпкә алу;

администратор тарафыннан Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына түлөөләр керемнәргә төгәлләштерү;

Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә җирлек бюджетының бер санынан арттырылган яисә артык түләтелгән салымнар, җыемнар һәм бүтән

түлөлөрне кире кайтаруны (исәпләүне, төгәлләштерүне) гамәлгә ашыру өчен кирәкле артык бүленгән суммаларны, акчаларны, шулай ук мондый кире кайтаруны вакытында башкармаган өчен процентлар һәм артык түләтелгән суммаларга, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә жирлек бюджетының бердәм счетыннан күчерү.

41 статья. Жирлек бюджетының чыгымнар буенча үтөлеше

1. Жирлек бюджетын чыгымнар буенча үтәү тәртибе, Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләрен үтәгән килеш, жирлек башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

2. Жирлек бюджетын чыгымнар буенча үтәү түбәндәгеләрне күздә тотат:

1) бюджет һәм акча йөкләмәләрен кабул итү һәм исәпкә алу;

2) акчалата йөкләмәләрне раслау;

3) акчалата йөкләмәләр өчен түләүне санкцияләү;

4) акчалата йөкләмәләрне үтәүне раслау.

3. Бюджет акчаларын алучы агымдагы финанс елында һәм бюджет йөкләмәләре лимитларының планлы чорында аңа кадәр житкерелгән бюджет йөкләмәләрен ала.

Бюджет акчаларын алучы муниципаль контрактлар, физик һәм юридик затлар, индивидуаль эшкуарлар яисә Россия Федерациясе законнары, башка хокукый акт, килешү нигезендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә.

4. Бюджет акчаларын алучы жирлек бюджеты акчалары исәбеннән түләүне санкцияләү өчен кирәкле, ә түләү документлары нигезендә оператив-эзләү чараларын үтәүгә бәйле очракларда түләү йөкләмәләрен түләү бурычын раслый.

5. Жирлек Башкарма комитеты бюджет һәм акча йөкләмәләрен исәпкә куйганда, акча йөкләмәләрен түләүне санкцияләгәндә әлегә статьяның 1 пунктында каралган тәртип нигезендә түбәндәгеләрне тикшереп тора:

бюджет акчаларын алучыга житкерелгән бюджет йөкләмәләренең яисә бюджет ассигнованиеләренең тиешле лимитларыннан бюджет йөкләмәләрен арттырмау, шулай ук бюджет чыгымнары мәгълүматларының туры килүе;

тиешле бюджет йөкләмәсе исәпкә куелган мәгълүматның акчалата йөкләмәләре турындагы мәгълүматка туры килүе;

түләү документында күрсәтелгән мәгълүматның акчалата түләү, акчалата йөкләмә турында мәгълүмат белән туры килүе;

акча йөкләмәләре барлыкка килүне раслаучы документлар булу.

Жирлек Башкарма комитеты билгеләгән һәм әлегә статьяның 1 пунктында каралган тәртиптә әлегә пунктта күрсәтелгән мәгълүматка өстәмә рәвештә башка мәгълүмат билгеләнергә мөмкин.

Бюджет йөкләмәсе муниципаль контракт нигезендә барлыкка килгән очракта, өстәмә рәвештә дөүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрен сатып алулар өлкәсендә контракт системасы турындагы Россия Федерациясе законнарында каралган _ контрактлар реестрында муниципаль контракт турындагы белешмәләрнең һәм муниципаль контракт нигезендә барлыкка килгән бюджет йөкләмәсен исәпкә алу турындагы белешмәләрнең туры килүен тикшереп тору гамәлгә ашырыла.

Акчалата йөкләмәләрне түләү (гавами норматив йөкләмәләр буенча акчалата йөкләмәләрдән тыш) бюджет йөкләмәләре лимитлары алучыларга житкерелгән бюджет акчалары чикләрендә гамәлгә ашырыла.

Ачык норматив йөкләмәләр буенча акчалата йөкләмәләрне түләү бюджет ассигнованиеләре бюджет акчаларын алучыга житкерелгән чикләрдә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

6. Акчалата йөкләмәләрне үтәүне раслау жирлек бюджетының физик яисә юридик затлар, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары, халыкара хокук субъектлары файдасына бердәм счетыннан акчаларны исемлекләүне раслый торган түләү документлары нигезендә гамәлгә ашырыла, шулай ук бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләрен үтәүне раслаучы башка документларны тикшерү.

42 статья. Бюджет язмасы

1. Төп бүлүчеләрнең (боеручыларның) бюджет язмаларын төзү һәм алып бару тәртибе аларга үзгәрешләр кертүне дә кертәп, жирлек башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Бюджет акчаларын бүлүчеләрнең бюджет язмалары расланган жыелма бюджет язмасы һәм жирлек башкарма комитеты раслаган бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә төзелә.

Бюджет акчаларын бүлүчеләрнең бюджет язмалары бюджет ассигнованиеләре һәм аларга житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә төзелә.

2. Бюджет язмасын раслау һәм аңа үзгәрешләр кертү бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Бюджет язмаларының чыгымнар һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары күрсәткечләре ведомство буйсынуындагы күрсәтмәчеләргә һәм (яисә) бюджет акчаларын алучыларга чираттагы финанс елы башына кадәр житкерелә.

Бюджет язмаларын төзү һәм алып бару тәртибе чыгымнарның ярдәмче төркемнәре (төркемчәләре һәм элементлары) буенча бюджет йөкләмәләренең расланган лимитларын детальләштерүне бюджет акчаларының баш бүлүчесенең (күрсәтмә бирүчесенең) хокукын яисә бурычын билгеләргә мөмкин.

Бюджет акчаларын баш бүлүченең чыгымнары буенча расланган бюджет язмасы күрсәткечләрен жыелма бюджет язмасы күрсәткечләренә туры китереп үзгәртү, жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә генә рәхсәт ителми.

Бюджет акчаларын бүлүченең бюджет язмасы күрсәткечләре нигезендә бюджет акчаларын бүлүченең бюджет язмасы күрсәткечләре нигезендә бюджет акчаларын бүлүченең бюджет язмасына бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә генә үзгәртү рәхсәт ителми.

43 статья. Жирлек бюджетының чыганаclar буенча үтәләше бюджет кытлыгын финанслау

1. Жирлек бюджетын бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы буенча үтәү жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә жыелма бюджет язмасына ярашлы рәвештә бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarының баш администраторы, администраторы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет ассигнованиеләре исәбеннән үтәлергә тиешле акчалата йөкләмәләр өчен түләүне санкцияләү жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

44 статья. Финанслауның иң чик күләмнәре

1. Жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә чыгымнар буенча жирлек бюджетын үтәүне оештырганда агымдагы финанс елның тиешле чорында акчалата йөкләмәләр өчен түләүнең иң чик күләмен (финанслауның иң чик күләмнәрен) баш бүлүчегә, күрсәтмә бирүчегә һәм бюджет акчаларын алучыларга раслау һәм житкерү күздә тотылырга мөмкин.

2. Финанслауның иң чик күләмнәре тулаем алганда баш бүлүчегә, боерык бирүчегә һәм бюджет акчаларын алучыларга карата агымдагы финанс елы башыннан сизелерлек яисә квартал саен үсә баручы нәтижәгә йә төп бүлүчеләрне, бюджет акчаларын алучыларны финанслауга гаризалар нигезендә тиешле кварталга билгеләнә.

45 статья. Бюджетны үтәгәндә бюджет турында карар белән расланган керемнәрдән фактически файдалану

1. Жирлек бюджетын үтәгәндә доходларның гомуми күләмен бюджет турындагы карар белән расланган керемнәрдән тыш фактта алынган керемнәр, агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы карарга муниципаль алынмаларны биләүгә, муниципаль бурычларны каплауга, шулай ук расланган жыелма бюджет язмасында каралган күләмдә бюджет ассигнованиеләре үтәләшенә каралган очракта, жирлекнең гавами норматив йөкләмәләрен үтәүгә үзгәрешләр кертмичә, жирлек башкарма комитеты тарафыннан жибәрелергә мөмкин.

2. Физик һәм юридик затлардан субсидияләрнең, субвенцияләрнең һәм кире кайтарылмый торган башка бюджетара трансфертларның максатчан билгеләнеше булган, шул исәптән Россия Федерациясә Бюджет кодексында билгеләнгән тәртиптә жирлек бюджетына керә торган, бюджет үтәләше турында жирлек Советы карары белән расланган керемнәр бюджеты турында бюджеттан тыш алынган фактта, агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турында жирлек Советы карарына үзгәрешләр кертмичә, жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертп, максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансфертлар бирү максатларына ярашлы рәвештә бюджет чыгымнарын арттыруга жибәрелә.

46 статья. Агымдагы финанс елын төгәлләү

Бюджет кодексының 242 статьясындагы 2 пунктында күрсәтелгән операцияләрдән тыш, бюджет үтәләше буенча операцияләр 31 декабрьдә тәмамлана.

Агымдагы финанс елында бюджет үтәләше операцияләрен төгәлләү Россия Федерациясә Бюджет кодексы таләпләре нигезендә жирлек Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

47 статья. Агымдагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турында жирлек Советы карарына үзгәрешләр кертү

1. Жирлек Башкарма комитеты элге карарны хокукий жайга салу предметы булган барлык мәсьәләләр буенча жирлек Советы карарына агымдагы финанс елына һәм план чорына үзгәрешләр кертү турында карар проекты эшли һәм жирлек Советына тәкъдим итә.

Күрсәтелгән карар проекты белән бер үк вакытта түбәндәге документлар һәм материаллар тапшырыла:

1) агымдагы финанс елының үткән хисап чорындагы жирлек бюджеты үтөлеше турында белешмәләр;

2) агымдагы финанс елында жирлек бюджетының көтелгән үтөлешен бәяләү;

3) агымдагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты турында жирлек Советы карарына тәкъдим ителә торган үзгәрешләрнең нигезле аңлатмасы.

5 бүлек. БЮДЖЕТ ХИСАПЛИЛЫГЫН ТӨЗҮ, ТЫШКЫ ТИКШЕРҮ, КАРАУ ҺӘМ РАСЛАУ

48 статья. Бюджет исәбенә алу һәм бюджет хисаплылыгы нигезләре

1. Бюджет исәбенә алуның һәм бюджет хисаплылыгының бердәм методологиясе һәм стандартлары Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләренә ярашлы рәвештә Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнә.

2. Бюджет исәпкә алуы финанс һәм финанс булмаган активларның һәм йөкләмәләрнең торышы турында, шулай ук күрсәтелгән активларны һәм йөкләмәләрне үзгәртә торган операцияләр турында акчалата чагылышта мәгълүматны жыюның, теркәүнең һәм гомумиләштерүнең тәртипле системасыннан гыйбарәт.

Бюджет исәпкә алуы Россия Федерациясенәң бюджет классификациясен үз эченә алган счетлар планы нигезендә гамәлгә ашырыла.

Бюджет исәбе хисаплары планы һәм аны куллану буенча инструкция Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан раслана.

3. Бюджет хисаплылыгы түбәндәгеләрне үз эченә ала:

1) бюджет үтөлеше турында хисап;

2) бюджет үтөлеше балансы;

3) эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында хисап;

4) акча чараларының хәрәкәте турында хисап;

5) аңлатма язуы.

4. Бюджет үтөлеше турында хисапта Россия Федерациясенәң бюджет классификациясе нигезендә бюджет дефицитын финанслау керемнәре, чыгымнары һәм чыганакалары буенча бюджет үтөлеше турындагы мәгълүматлар бар.

5. Бюджет акчаларының баш администраторлары бюджет акчаларын алучылар (бүлүчеләр) тарафыннан тапшырылган бюджет хисабы нигезендә бюджет акчалары алучылар, бюджет керемнәре администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары администраторлары тарафыннан бюджет хисабын төзиләр.

Жирлек бюджеты акчаларының баш администраторлары билгеләнгән срокларда жирлек башкарма комитетында бюджет хисабын тапшыра.

6. Жирлекнең бюджет хисабы төп администраторларының жыелма бюджет хисабы нигезендә жирлек башкарма комитеты тарафыннан төзелә акчалар жирлек башкарма комитеты житәкчесенә тапшырыла.

7. Шәһәрнең бюджет хисабы еллык. Бюджет үтөлеше турында хисап квартал саен исәпләнә.

8. Шәһәр бюджетының үтөлеше турында еллык хисаплар жирлек Советы карарлары белән расланырга тиеш.

49 статья. Үткөрү турында еллык хисапны тышкы тикшерү
жирлек бюджеты

1. Жирлек бюджетының үтөлеше турында еллык хисап, аны караганчы, жирлек Советында тышкы тикшерү узарга тиеш, ул бюджет акчалары баш администраторларының бюджет хисабын тышкы тикшерүне һәм бюджет үтөлеше турында еллык хисапка бәяләмә бирүне үз эченә ала.

2. Жирлек бюджеты үтөлеше турында еллык хисапның тышкы тикшерүе контроль-ревизия комиссиясе тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Тышкы тикшерү өчен Контроль-ревизия комиссиясенә түбәндәгеләр тапшырыла:

- 1) бюджет үтөлеше турында хисап;
- 2) бюджет үтөлеше балансы;
- 3) эшчәнлекнең финанс нәтижеләре турында хисап;
- 4) акча чараларының хәрәкәте турында хисап;
- 5) шәһәр жирлегенең аңа агымдагы елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча бәяләмәгә эзерләнү өчен аңлатма язуы.

Жирлек бюджетын үтәү турында еллык хисапка бәяләмә эзерләү бер айдан да артмаган срокта уздырыла.

5. Жирлек бюджеты акчаларының баш администраторлары агымдагы финанс елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча тышкы тикшерү өчен контроль-ревизия комиссиясенә еллык бюджет хисабын тапшыра.

6. Бюджетның үтөлеше турында еллык хисапка бәяләмә контроль-ревизия комиссиясе тарафыннан жирлек башкарма комитетына бер үк вакытта юллама белән тапшырыла.

50 статья. Жирлек Советы бюджетының үтөлеше турында еллык хисапны тәкъдим
итү, карау һәм раслау

1. Бюджет үтөлеше турында еллык хисап Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә жирлек советы тарафыннан раслана.

2. Жирлек бюджетының үтөлеше турындагы еллык хисап белән бер үк вакытта жирлек башкарма комитеты түбәндәгеләрне тапшыра:

- 1) жирлек Советының бюджет үтөлеше турындагы карары проекты;
- 2) резерв фонды ассигнованиеләренең үтөлеше турында хисап;
- 3) бюджет кредитлары бирү һәм аларны каплау турында хисап;
- 4) эчке бурычның торышы турында хисап;
- 5) аңлатма язуы;
- 6) бюджет законнарында каралган башка документлар һәм материаллар.

3. Шәһәр Советы Контроль-ревизия комиссиясе бәяләмәсен алганнан соң шәһәр бюджетының үтөлеше турындагы хисапны карый.

Бюджет үтөлеше турындагы еллык хисапны карау нәтижеләре буенча шәһәр Советы бюджет үтөлеше турындагы карарны раслау яисә кире кагу турында карар кабул итә.

Жирлек Советы бюджет үтөлеше турында карар кире кагылган очракта, ул күрсәткечләрне дәрәс чагылдырмау яисә тулысынча кире кагу фактларын бетерү һәм бер айдан да артмаган срокка кабат тапшыру өчен кайта.

4. Шәһәр бюджетының үтөлеше турында еллык хисап жирлек Советына агымдагы елның 1 маеннан да соңга калмыйча тапшырыла.

51 статья. Жирлек бюджетының үтөлеше турында карар

1. Жирлек бюджетының үтөлеше турындагы карар белән, керемнәрнең, чыгымнарның һәм бюджет дефицитының (профицитуның) гомуми күләмен күрсәтеп, хисап финансы елы өчен бюджетның үтөлеше турында хисап раслана.

2. Хисап финансы елында жирлек бюджетының үтөлеше турындагы карарга карата аерым кушымталар белән түбәндәге күрсәткечләр раслана:

1) бюджетлар керемнәре классификациясе кодлары буенча бюджет керемнәре;

2) жирлек бюджеты акчаларының баш бүлүчеләре буенча бюджет чыгымнары;

3) бюджетлар чыгымнары классификациясенә бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча бюджет чыгымнары;

4) бюджетлар кытлыкларын финанслау чыганакалары классификациясе кодлары буенча бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары;

6 бүлек. МУНИЦИПАЛЬ ФИНАНС КОНТРОЛЕ

52 статья. Муниципаль контроль төрләре

1. Муниципаль финансы контроле гавами норматив йөкләмәләренә һәм физик затларга муниципаль берәмлек бюджетыннан башка түлөөләр буенча йөкләмәләренә үтәүне, шулай ук муниципаль контрактлар, бюджеттан акчалар бирү турында шартнамәләр (киләшүләр) шартларын үтәүне тәмин итү максатларында гамәлгә ашырыла.

Муниципаль финансы контроле тышкы һәм эчке, башлангыч һәм аннан соңгы финансы контроленә бүленә.

2. Тышкы муниципаль финансы контроле контроль-ревизия комиссиясенә (алга таба - тышкы муниципаль финансы контроле органы) контроль эшчәнлегә булып тора.

3. Бюджет хокук мөнәсәбәтләре өлкәсендә эчке муниципаль финансы контроле жирлек башкарма комитетының, шәһәрнең жирле үзидарә органнарының, жирлек бюджетын казначылык белән үтәү органының контроль эшчәнлегә булып тора.

4. Башлангыч контроль жирлек бюджетын үтәү процессында бюджет хокук бозуларын кисәтү һәм кисәтү максатларында гамәлгә ашырыла.

5. Алдагы контроль аларны үтәүнең законлылыгын, исәпкә алуның һәм хисаплылыкның дәрәсләген билгеләү максатларында шәһәр бюджетын үтәү нәтижеләре буенча гамәлгә ашырыла.

53 статья. Муниципаль финансы контролен гамәлгә ашыру объектлары һәм ысуллары

Муниципаль финансы контролен гамәлгә ашыру объектлары һәм ысуллары Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә билгеләнә.

54 статья. Тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча Контроль-ревизия комиссиясе вәкаләтләре

1. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча Контроль-ревизия комиссиясенең вәкаләтләре Россия Федерациясе Бюджет кодексы, 2011 елның 7 февралендәге «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында»гы бномерлы Федераль законы нигезендә билгеләнә.

55 статья. Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча эчке муниципаль финанс контроле органнары вәкаләтләре

1. Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча эчке муниципаль финанс контроле органнары вәкаләтләре түбәндәгеләрдән гыйбарәт: жайга сала торган бюджет хокук мөнәсәбәтләре нигезләмәләренең үтәлешен тикшереп тору, шул исәптән муниципаль учреждениеләрнең бухгалтерлык хисабына һәм бухгалтерлык (финанс) хисаплылыгын төзүгә һәм тапшыруга карата таләпләрне билгеләү;

Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан физик затларга гавами норматив йөкләмәләр һәм башка түләүләр буенча йөкләмәләр, шулай ук тиешле бюджеттан, муниципаль контрактлардан акчалар бирү турында шартнамәләр (киләшүләр) шартларын үтәүне тикшереп тору;

бюджеттан акчалар бирү турындагы шартнамәләрне (киләшүләрне) үтәү максатларында төзелгән шартнамәләрнең (киләшүләрнең) шартларын, шулай ук әлеге Кодекста каралган очракларда муниципаль контрактларны үтәү максатларында төзелгән шартнамәләрнең (киләшүләрнең) шартларын тикшереп тору;

бюджет акчаларын (бюджеттан бирелгән акчалар) бирү һәм (яисә) файдалану нәтижәләре турындагы хисапларның, шул исәптән муниципаль программаларны, биремнәрне башкару турындагы хисапларның, акчаларны бюджеттан бирү күрсәткечләренең күрсәткечләренә ирешү турындагы хисапларның, хисапларның дәрәслеген тикшереп тору;

сатып алулар өлкәсендә муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алулар өлкәсендә контракт системасы турындагы Россия Федерациясе законнарында каралган контроль.

2. Эчке муниципаль финанс контроле органнары тарафыннан эчке муниципаль финанс контроле вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда:

тикшерүләр, ревизияләр һәм тикшерүләр үткәрелә;

контроль объектларына актлар, бәяләмәләр, күзаллаулар һәм (яисә) күрсәтмәләр жиберелә;

мәжбүриләүнең бюджет чараларын куллану турында финанс органнарына хәбәр ителә;

административ хокук бозулар турындагы законнарда билгеләнгән тәртиптә административ хокук бозулар турында эшләр башкару гамәлгә ашырыла;

тикшерүләр, ревизияләр һәм тикшерүләр үткөрү өчен кирәкле экспертлар үткөрү (оештырыла);

эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру өчен кирәкле мәгълүмат, мәгълүмат технологияләре һәм мәгълүматны яклау турындагы Россия Федерациясе законнары, закон белән саклана торган башка сер турындагы Россия Федерациясе законнары нигезендә дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларына даими кереп йөрү мөмкинлеге барлыкка килә;

Россия Федерациясе Граждан кодексы нигезендә муниципаль ихтыяжларны гамәлгә яраксыз дип тәэмин итү өчен товарларны, эшләрне, хезмәт күрсәтүләрне сатып алуларны тану турындагы дөгьвалар судка жибәрелә.

3. Эчке муниципаль финанс контроле органнарының вәкаләтләрән гамәлгә ашыру тәртибе жирле администрацияләрнең муниципаль хокукый актлары, шулай ук эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру стандартлары белән билгеләнә.

Эчке муниципаль финанс контроле органнарының вәкаләтләрән гамәлгә ашыру тәртибендә тикшерүләр, ревизияләр һәм тикшерүләр үткөрү нигезләре һәм тәртибе, шул исәптән эчке муниципаль финанс контроле органнары вазыйфаи затларының хокукларын һәм бурычларын, контроль объектларының (аларның вазыйфаи затларының) хокукларын һәм бурычларын, шул исәптән эчке муниципаль финанс контроле органнары вазыйфаи затларының гамәлгә ашырыла торган тикшерүләрне, ревизияләрне һәм тикшерүләрне оештыру-техник тәэмин итү буенча хокукларын һәм бурычларын уздыру турында карар кабул итәргә вәкаләтле вәкил затлары исемлеге булырга тиеш.

Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру стандартлары жирле үзидарәнең аерым муниципаль хокукый актлары белән билгеләнгән эчке муниципаль финанс контроле органнары вәкаләтләрән гамәлгә ашыру тәртибе нигезендә жирле үзидарә органы тарафыннан раслана.

56 статья. Мәжбүриләүнең бюджет чараларын куллану вәкаләтләре

1. Жирлек башкарма комитеты күрсәтелгән карарларны үзгәртү (гамәлдән чыгару) турында карар яисә Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән очрактарда һәм тәртиптә мәжбүриләүнең бюджет чараларын кулланудан баш тарту турында карар кабул итә, шулай ук күрсәтелгән карарларны үзгәртү (кире кагу) турында карар кабул итүнең күчәрмәләрен муниципаль финанс контроле органына һәм күрсәтелгән карарларда мәжбүриләүнең бюджет чараларын куллану турындагы карарларда күрсәтелгән карарларны үзгәртү (баш тарту) турында карар кабул итә.

2. Мәжбүриләүнең бюджет чараларын куллану турындагы карарда күрсәтелгән мәжбүр итү чараларын куллану турында хәбәрнамәдә күрсәтелгән мәгълүматны, бюджет бозучы контроль объекттын, бюджет дәрәжәсендә мәжбүр итү һәм аны үтәү срокларын күздә тотарга тиеш.

3. Жирлек Башкарма комитеты бюджет чараларын куллану турында карар кабул итү яисә кулланудан баш тарту турында карар кабул итү максатларында муниципаль финанс контроле органына мәжбүр булуның бюджет чараларын куллану турында хәбәрнамәдә булган белешмәләренә төгәлләштерү турында, аны алганнан соң 30 календарь көн дөвамында запрос жибәрергә хокуклы.

4. Жирлек Башкарма комитеты күрсәтелгән карарны үзгәртү (гамәлдән чыгару) турында карар кабул итүнең бюджет чараларын куллану турында карарны тиешле тәртиптә, күрсәтелгән карарларны үзгәртү (гамәлдән чыгару) турында карар кабул итүнең бюджет чараларын куллану тәртибендә үти.